

67. évf., 2013. II. 14., ára 50 dinár

6

Jó Pajtás

... a te Valentined...

Valentin-nap

A szerelmesek, a jó barátok és mindazok ünnepe, akik szeretik egymást.

496. február 14-én I. (Szent) Gelasius pápa elrendelte, hogy e napon ünnepeljék Szent Valentin napját. Az ősi pogány templomi áldási ceremóniákból alakultak ki a Valentin-napi szokások. Ezt a napot az angolok már 1446-ban ünnepelték. Az 1700-as években váltak divatosá a Valentin-verseskötetek, a 19. században ezen a napon már üdvözlőkártyákat is küldtek egymásnak az emberek. A Valentin-nap megünneplése Magyarországon 1990-ben éledt fel.

Az ókori Rómában február közepén volt a várva várt Lupercalia, a szerelemünnep, amikor mindent szabad. Ilyenkor az is szokás volt, hogy a lányok körbefutották a Palatinus-dombot, a város papjai pedig egy kecskebőrből készült szíjjal meglegyintették őket. A szíjat február-nak hívják, ebből lett a

február. A legenda szerint az i. sz. 270-ben tartott ünnepen végezték ki Valentint, az üldözött, keresztény püspököt. Bizonyos nézetek szerint Valentint azért ítélték halálra, mert segített üldözött, keresztény társainak, sőt egyiket-másikat ki is mentette a börtönből, míg más források szerint Valentin titokban párokat adott össze, noha ezt II. Claudius megtiltotta, mondván: a nőtlen katona lojálisabb a nősnél. A legenda szerint a kivégzés előtt Valentint börtönben őrizték. A börtönőrnek volt egy vak lánya, akit Valentin imádsággal meggyógyított. Egy másik variáció szerint ez a lány teljesen ép látású volt, viszont szerelembe esett Valentinnal. Amikor a férfit vitték a vesztőhelyre, odakiáltott a lánynak: „a Te Valentinod”, illetve egy másik változat szerint levélkét dobott

a (vakságból felgyógyult) lány felé az ímént idézett szöveggel. A teljesség kedvéért van egy harmadik variáció is, amelyben nincs semmilyen lány, csak annyi, hogy miközben vitték, azt kiáltotta a tömegnek, hogy „Ne felejtsetek Valentint!”, és hogy „Szeretlek benneteket!”

Mint kitűnhet, a szeretet motívuma mindhárom esetben meghatározó erővel van jelen, s ennyiben mintegy előkészíti napjaink megemlékezéssorozatát.

Hol lakik a Téliapó?

A tiszafüredi Fidelitas által szervezett „Hol Lakik a Téliapó?” című rajzpályázaton sikeresen szerepeltek a szabadkai tanulók. Dékány Máté 1., Sipraga Lúna 2. (J. J. Zmaj iskola, 3. c osztály), Grubanov Dorottya (EmArt Műhely) 3. helyezést ért el. Különdíjban Ökrös Kyra (J. J. Zmaj iskola, 3. c osztály) és Szabó Réka Dorottya (EmArt Műhely) részesült. Az oklevél mellé könyvet, illetve rajzfelszerelést kaptak ajándékba. Egyébként a pályázatra 1020 alkotás érkezett.

EMI

A „zmajos hármás”: Lúna, Máté és Kyra

(A szerk. megjegyzése: nem ártana már egyszer tisztázni, ki is egyáltalán az a Téliapó? Mert nem a Mikulás, bár arra hasonlít. Nem is a Jézuska, de a szülőket ajándékok vásárlására ösztönzi. Talán a multi kereskedők találták ki és éltetik, a Fidelitas pedig gondolkodás nélkül beleugrik a nagyok játékába?)

A február elsejei városnapi akció nyomán (erre a napra ingyenessé tették a belépést, és mintegy 650 néző tért be a múzeumba) fölbátorodva a Vajdasági Múzeum (Újvidék, Duna utca 35–37.) vezetése elhatározta, hogy mostantól kezdve minden vasárnap ingyenes lesz a múzeumlátogatás. Mivel ezt végtelenül jó és követendő ötletnek tartjuk, közzétesszük és támogatjuk! Kultúrát a népnek, a szegényebbének is!

Jó szerelmesnek lenni

Itt van ismét a Valentin-nap, a szerelmesek napja. A szerelemtől már nagyon sokan írtak remekműveket, költők, írók: Petőfi Sándor, Ady Endre, József Attila... A kortárs írók közül számomra a legkedvesebb Somlyó György egyik verse:

...még azt is szeretem, amit nem szeretek
azzal, akit szeretek,
Semmit se szeretek csinálni anélkül, akit
szeretek...

Szeretek tanulni attól, akit szeretek,
Szeretem, ha taníthatom azt, akit szeretek...

Sokan olyan szerelmesek, hogy másra sem tudnak figyelni, csak a szerelmük jár az eszükbén. Hogy sokszor még órán sem tudnak odafigyelni, az azért van, a nagyokosok szerint, mert a szerelem megsemmisíti az ésszt. Erre utalnak egy filozófus szavai is: „Az agy és a szív olyan, mint a homokóra két edénye: amikor az egyik megtelik, a másik kiürül.”

Az óbecsei Samu Mihály iskolában a szerelemtől, ki hogyan ünnepel a szerelmesek napján, kinek mit jelent ez a nap, meg hasonlóról csevegünk Józsa Zsuzsanna magyartanár tanítványaival. Velünk van: a nyolcadikos **Tölgyesi Zsolt, Mede Rita, Gulyás Gabriella, Magyar Zsófia**, a hetedik **Szabó Rebeka, Polyák Krisztina** és **Juhász Henrietta**.

Zsolti elmagyarázza, hogyan szoktak ünnepelni ezen a napon:

– A rajzszakkör tagjai pár évvel ezelőtt készítettek egy nagy szív alakú postaládát, s a szerelmesek oda dobják be a levelüket. Nekem már nem érdekes, én élőszóval mondom el, mit érzek. Valójában a Valentin-nap a szerelemtől szól. Ilyenkor meglepjük a szimpátiánkat valamilyen jelképes ajándékkal. Én is, ahogy közeledik ez a nap, nézem a kirakatokat, mi lenne a legmegfelelőbb, minek is örülne meg a szimpátiám. Talán egy plüssszívét választok, melyen azt írja, hogy: Szeretlek...

Ritának sem kell a nagy szív alakú postaládába dobni a levelét...

– Van fiúm, akivel személyesen mondjuk el egymásnak, amit mások levélben – jelenti ki Rita. – Tetszik az idézet, már velem is megtörtént, hogy csordultig volt a szívem, s csak rá gondoltam. Például bigiórán, mikor a tanár fölszólított, azt se tudtam, miről van szó. Meg magyarórán is megtörtént... Ettől eltekintve, jó szerelmesnek lenni. Jó érzés volt tavaly is, mikor két szál piros rózsával, s egy

piros szívvel lepett meg, melyen magyarul, szerbül és angolul is írta, hogy szeretlek... Persze, én is meg szoktam ajándékozni ezen a napon. Az idén bögrét vagy plüssmacit veszek majd.

Gabriellának is a szerelem jut az eszébe, ha a Valentin-napról van szó...

– Nekem is van szép emlékem – mondja Gabriella. – Tavaly a szimpátiám piros rózsával és egy szív alakú Milka csokiva jött el hozzám. Az idén én is meglepem majd egy bögrével, melyre a közös képünk lesz rányomtatva.

Zsóka meg titkon reméli, hogy a nagy szív alakú postaládában benne lesz a szimpátiája levele.

– Én még nem életem át az igaz szerelmet – kezdi Zsóka. – Voltak szimpátiáim, de nem volt „tele a szívem”. Nem várok nagy dolgot a Valentin-naptól, majd a baráti körömben írunk egymásnak alkalmi idézeteket. Azért a nagy szív alakú postaládát majd figyelemmel kísérem, hátha benne lesz a szimpátiám levele.

Rebeka barátnője február 14-én ünnepli a születésnapját, s akkor nála szokott ünnepelni. Meg hát a szimpátiájával!

– Nekem viszont tele van a szívem – folytatja Rebeka –, s nem várok levelet, hanem

megajándékozunk egymást a barátommal. Lehet, hogy szív alakú Milka csokit veszek neki.

Krisztinának a szimpátiája másik iskolába jár, így nem vár levelet, hanem majd élőszóval mondják el, mit éreznek egymás iránt.

– Megbeszéljük, hogy mikor találkozunk a párommal – mondja Krisztina –, s együtt töltjük ezt a napot. Már gondolkodtam, mivel lephetném meg. Lehet, hogy plüssmacit veszek, melynek a mancsában egy szív van, de az is lehet, hogy egy bögrét vagy pólót, melyen a közös képünk lesz. Nagyon várom már a Valentin-napot!

Eddig Heni sem örült így ennek a napnak, mint most.

– Jelen pillanatban van egy párom – jelenti ki Heni –, s mi is együtt töltjük ezt a napot. Szívvel díszített párnát vagy plüssmacit veszek neki. Jó, hogy van a Valentin-nap, a szerelmesek napja, ugyanis így újra elmondhatjuk egymásnak, hogy milyen fontos a párunk nekünk, hogy mennyire szeretjük.

Kívánjuk, hogy sok-sok levelet kapjatok a szerelmesek napján, és legyetek boldogok!

Szeretni és szeretve lenni

Az év bármelyik napja alkalmas arra, hogy megmondjuk valakinek, hogy kedves nekünk. Akit szeretünk, azzal a személlyel az év minden napján éreztetni kell, hogy törődünk vele és sokat jelent a számunkra, de a Valentin-nap kifejezetten a szeretetről, szerelemről szól. Ez az a nap, amikor titokban vagy nyíltan tudathatjuk a másikkal érzelmeinket egy apró ajándék vagy egy levélke formájában. Ilyenkor sokan összeszedik a bátorságukat, és megírják azt a bizonyos levelet, amiről néha kiderül, ki küldte, máskor rejtély marad, ki is a titkos hódoló. Ám az izgalom mindkét fél részéről ott van, hiszen nincs szebb dolog, mint szeretni és szeretve lenni. A pároknak persze ez egy különleges nap, de különleges lehet azoknak is, akik egyedül vannak, hiszen vannak barátaik, családjuk, akik sokat jelentenek számukra, s a Valentin-napot az ő körükben is ugyanolyan szép eltölteni.

A szerelmesek napjáról ezúttal a szabadkai Sonja Marinković iskola ötödikeseivel, **Jónás Évával, Gandis Krisztínával, Juhász Péterrel, Sümegi Edvárdal** és **Tót Viktorral** beszélgettünk.

– Számomra ez a nap néha jelent valamit, néha nem – kezdi Péter. – Ha van szimpátiám, akkor ez a nap más, mint a többi, és az idén a Valentin-nap más is lesz, mert van valaki, aki tetszik. Egyszer már írtam titkos levelet, és az a valaki megtudta, hogy tőlem kapta, de nem bánom, mert így legalább kiderült, hogy tetszett nekem. Jól viselkedett, nem nevetett ki, sőt tetszett is neki, hogy kapott tőlem levelet. A mostani szimpátiámnak már korábban is írtam levelet, és most is fogok, de nem lesz nagy meglepetés, hogy tőlem van. Tudja, hogy tetszik nekem, és bizonyára én is tetszem neki. Ha szeretnék ajándékkal is kedveskedni, akkor egy csokor rózsát vennék, annak biztosan örülné. Szerintem a felnőtteknek is szükségük

van rá, hogy kimutassák az érzéseiket, és ők is megünneplik ezt a napot. Jó, hogy van Valentin-nap.

Éva a Valentin-napot a barátjával fogja tölteni.

– Azt tervezzük, hogy elmegyünk majd sétálni. Szokott nekem venni ajándékot is, például csokoládét vagy valami hasonló apróságot. Lehet, hogy én is meglepem őt valamivel. Írok neki egy képeslapot, vagy veszek valami apróságot, biztosan jólesne neki, habár szerintem a lányok jobban örülnek az ajándéknak, mint a fiúk. Azt is tervezzük, hogy összehívjuk a barátainkat, veszünk rágcsálnivalót, és együtt ünnepelünk. Ez a nap mindenkié, a felnőttek is jobban figyelnek ilyenkor egymásra, ajándékot vesznek egymásnak. Szerintem fontos, hogy elmondjuk a másoknak, hogy szeretjük, de nemcsak ezen az egy napon, hanem mindig, és nem csupán ajándékokkal, hanem törődéssel, odafigyeléssel.

Krisztina is a barátjával tölti a Valentin-napot, habár, mint mondja, nem járnak, csak néha találkoznak.

– Minden bizonnyal velem leszek ezen a napon, azt tervezzük, hogy elmegyünk moziba vagy színházba, de az is megtörténhet, hogy nem lesz belőle semmi. Szerintem is szükség van a Valentin-napra, mert ekkor meg tudjuk mondani a másoknak, hogy szeretjük, és kifejezzük azt, hogy komolyak az érzéseink. Szeretném megajándékozni valamivel a barátomat, általában macikat szoktunk egymásnak adni, de az idén valami mást fogok neki ajándékozni. Nem számít, ha én nagyobb ajándékot veszek neki, és csak apróságot kapok tőle, mert tudom, hogy szeretem őt, meg ő is engem, és nekem csak az a fontos, hogy ő boldog legyen. Úgy látom, hogy a felnőtteknek is fontos ez a nap, megajándékozzák egymást, leülnek egy kicsit, beszélgetnek, nagyobb az egyetértés.

Edvárd már kapott levelet egy titkos hódólótól, akiről hamar ki is derült, kicsoda is valójában.

– Tavaly történt. Az iskolában kaptam meg a levelet, rátették a kabátomra. Meglepődtem, de jólesett. Először nem voltam benne biztos, hogy ki volt, de aztán megtudtam. Később válaszoltam annak a lánynak, és most Valentin-napra is írni fogok neki, mert hogy azóta valamilyen kapcsolat azért van közöttünk. Hogy lesz-e belőlünk valami, azt még nem tudom, de egy ilyen levél képes arra, hogy összehozzon párokat. Egyszer egy másik lánynak is írtam, személyesen adtam oda neki, bár az ilyesmi akkor igazán érdekes, ha az a másik nem tudja, hogy ki írt neki. Mondjuk, ha titokban akarnám tartani, hogy tőlem van a levél, akkor én is odatenném a kabátjára vagy a táskájába, a tolltartójába vagy az asztalára. Bár nincsenek terveim, szerintem az idei Valentin-nap egyszerű, de szép nap lesz.

Viktornak ez a nap olyan, mint bármelyik másik, és szerinte az iskolában sem nagyon érdekli, hogy más lenne a hangulat.

– Másoknak szerintem ez különleges nap, de nekem nem jelent semmit. Biztosan jó érzés lehet ilyen levelet kapni. Eddig még nem kaptam titkos hódólótól levelet, és én sem írtam senkinek, habár lehet, hogy az idén írok a szimpátiámnak. Még nem tudom biztosan, egyszer szeretnék neki írni, máskor inkább nem, de ha írok is neki, nem fogja megtudni, hogy tőlem kapta, és nem is szeretném, ha kiderülne. Akiknek nincs párjuk, nem hiszem, hogy különösebben örülnek ennek a napnak, de nekik is biztos van olyan barátjuk, családjuk, akivel együtt lehetnek. Igazából nem sokat változna a világ, ha nem lenne ez a nap, mert nem csupán ezen az egy napon kell azokra figyelni, akiket szeretünk, hanem mindennap.

Sztojánovity Livia

A legzordabb hónapokban, a fagyos téli erdőn-mezőn csak az örökzöldek és némely növény ilyenkorra beérő termései visznek valami színt a kietlen táj növényvilágának egyhangúságába. A borostyán üdőbbé és sziklás erdőkben fordul elő az ország csaknem egész területén. Dekoratív, bőrnemű, örökzöld levelei miatt a parkokban és kertekben is gyakran ültetik. Kúszó, légygökereivel fákra és falakra felkapaszkodó hajtásainak levelei rendszeren ötkaréjúak, virágzó hajtásainak viszont hegyes tojásdad levelei fejlődnek. Nyár végétől októberig álernyőben fejlődnek apró, zöldesfehér színű virágai, amelyekből kialakuló kékesfekete bogyói a tél folyamán érnek be. Nálunk vadon ritkán virágzik és hoz termést, viszont gyakran láthatjuk, amint a fa törzsére felfutva köpenyként veszi azt körbe. A növény ismertsége és tisztelete a szőlő kultuszával fonódott össze. Egykor a Dionüszosz-ünnepségeken, majd a római bacchanáliákon a felvonulók borostyánkószorút viseltek a fejükön a mámor istenének ünnepén, így is érzékeltetve az égiekkel való kapcsolatot.

A megtévesztő megjelenésű csodabogyóknak két faja él hazánkban, mindkettővel a Dél-Dunántúl erdeiben találkozhatunk. A liliumfélék rokonsági körébe tartoznak, legközelebbi rokonuk a főzeléknövényként ismert spárga. Mindkét fajuknak ellaposodott, levélyszerű szárreszletei (úgynevezett fillokládiukai) vannak, amelyeknek közepén tavasszal fejlődnek az apró, zöldes virágok. Virágaik kevésbé feltűnők, azonban novemberre-februárra beérő, cseresznye nagyságú, tűzpiros bogyótermésük annál látványosabbá teszi őket. A szubmediterrán elterjedésű bükkösökben, gyertyános-tölgyesekben élő lónyelvű csodabogyó hajtásai rendszerint a talajon elfekszenek, „állevelei” 5–12 centiméteres fillokladiumú szúrós csodabogyó csaknem méteres magasságot is elérhet. Az utóbbi faj örökzöld hajtásait korábban tonnaszám gyűjtötték, védetté nyilvánítását is ez indokolta. Mai tö-

Téli bogyósok

meges előfordulásáról nehéz elhinni, hogy mintegy két évtizeddel ezelőtt törvényes védelméről kellett gondoskodni.

Borostyán

A parkokban gyakran ültetett tiszafának hazánkban kevés helyen ismertek őshonos előfordulásai, bár helyenként más hegyvidékeinken is rábukkanhatunk kivadult példányaira. Igen lassú növekedésű, tekintélyes kort megérő alacsonyabb fa vagy terebélyes cserje. Kétfajta növény, amely tavasszal (márciusban-áprilisban) virágzik. Termős egyedek fejlődő magjait lédús és émiyítően édes magköpeny borítja, amely a nyár végén kezd megpirosodni. E magköpenyt kivéve a tiszafa minden része mérgező. Rendkívül kemény, szép, vöröses fájáért rendszeresen irtották, így egyebek között szobrokat, bútorokat készítettek belőle. De nagy becsben tartották a középkori fegyverkereskedők és az észak-európai hajóépítők is. Kultúrtörténeti szerepe is figyelemre méltó. A rómaiak és a kelták halotti kultuszában a halál istenének fája volt, a görög mitológiában ugyancsak megkülönböztetett szerepe volt. A tiszafa magról szaporítható, kerti változatait dugványozással szaporítják.

Csodabogyók

A hangafélék családjába tartozó áfonyák elsősorban az arktikus területeken és a magashegységekben vannak otthon. Nálunk mindössze három fajuk jelenik meg, s ezek is ritkán fordulnak elő. Az örökzöld és lekerekített levelű vörös áfonya védett növény. A talajtól alig felemelkedő törpecserje évente kétszer (májusban-júniusban és augusztusban-szeptemberben) is virágozhat. Illatos virágai végálló, lekonyuló fürtökben nyílnak fehér vagy vöröses, harang alakú pártával. A második virágzásból származó bogyók ősz végére, télre érnek be. Az ízletes, vitaminokban gazdag termésből finom dzsem készíthető.

A rózsafélék családjába tartozó berkenyék nemzetsége könnyen felismerhető, de fajaik általában igen nehezen azonosítható növények. Kis termetű fákcsak vagy cserjék, amelyeknek számos hibridje és átmeneti alakja ismert. Sziklás erdőkben, karsztbokorerdőkben, tölgyesekben élnek. Leveleik osztatlanok, karéjosak vagy páratlanul szárnyaltak, kopaszok és fonákukon sűrűn, fehéren molyhosak lehetnek. Apró, mintegy centiméteres almatermésük színe éretten, fajtól függően a sárgástól a sötétpirosig változhat. Ugyancsak piros terméseket érlel a Hazslinszky-berkenye, májusban-júniusban virágzik s termései őszre érnek be.

Bár a bogyótermésű növények rendszerint egymástól távolabb álló fajok, közös jellemzőjük, hogy alsó- vagy felsőállású, egy vagy több termőlevelű magházból fejlődik a termésük, annak fala pedig elhúsosodik. A külső terméscfal viszont bőrnemű, amely tapintással könnyen érzékelhető.

MVA/TB

Lisztes berkenye

Vörös áfonya

Dante, a vegetáriánus kandúr

Dante cicát egy elhagyatott sikátorban találták meg. Az ijedten és éhesen nyílvákoló kandúr meghódította gazdája, Becky Page szívét, aki rögvest magához vette.

Tudta ő is, hogy a macskák húsevő állatok, ezért hal- és csirkealapú macskatápot vett neki. De Dante hozzá sem akart nyúlni az ínycsiklandó étellel teli tálhoz. Néhány, a konyhaasztalon heverő zöldség felé kacsingatott, azokat szaglászta, így jött rá Becky a macska kirekesztettségének és hányattatott sorsának titkára: egy vegetáriánus kandúr!

Dante hosszú percekig nyávogott, mire Becky rájött, mit is akar a cica jelezni neki. Amikor zöldségeket kínált neki, a kandúr habzsolni kezdett, mintha századok óta nem evett volna. A vegetáriánus kandúr most négyéves, és továbbra is visszautasít minden húsalapú macskaeledelt. Az orvo-

sok szerint Dante lehet az első vegetáriánus cica a világon. Mindig előnyben részesíti a gyümölcsöt és a zöldséget a hússal szemben, imádja a salátát és a rebarbarát. Sohasem utasít el egy szelet dinnyét, vagy egy darab spárgát, és pár perc alatt felfal egy tál ananászt.

A kandúr sajátos viselkedése elámitotta még a szakembereket is, akik egyhangúan állítják, évszázados tapasztalatokra támaszkodva, hogy a macskák húsevő állatok, és nehéz elhinni, hogy egy olyan egészséges macska, mint Dante, hogyan tudja nélkülözni a húst az étrendjéből. A kutyákkal és az emberekkel szemben a macskáknak szükségük van néhány olyan tápanyagra, amelyek számukra létfontosságúak, és megfelelő mennyiségben csak a húsból találhatók meg. Mindezek mellett Dante ugyanúgy makkegészséges, mint aznap, amikor rátaláltak. Talán amiatt, mert gazdája azért bele-

beleczeni azt a pár húsdarabot a salátába...

„Amióta áttért a vega kosztra, a hús felé sem néz. Legjobban a friss, kertben termesztett zöldségeket szereti” – mondja Becky, egy 21 éves lány.

Becky Page meg van győződve, hogy Dante nem vadászik rágcsálókra, vagy madarakra, hogy kiegyesíttse étrendjét a szükséges tápanyagokkal. „Nem igazán szeret kijárni, kicsit mintha félne attól a világtól, ami az ajtó mögött van. Sosem láttam futni egy madár, egy egér után sem. Ellenben vadászik légyre és darázsra. Néha becsúsztatok egy pár húsdarabot az ételle közé, mert szeretném, ha egészséges lenne. De néha felfedezi, és a tányérban hagyja.”

A vegetáriánus kandúr mellett Becky még három tyúkot, egy nyulat, két guineai malacot, egy egeret, egy hörcsögöt és néhány halat is nevel, de Dante soha nem próbált megtámadni egyetlen egyet sem ezek közül.

Árulkodó zsiráfoltok

Mindenki tudja, hogy a fák kora meghatározható évgyűrűik alapján, s a rétegek szélességéből láthatjuk, mely évek voltak a növekedésre kedvező vagy hátráltató hatással.

A legújabb kutatások eredményeiből most már azt is tudjuk, hogy mit árulnak el a zsiráfok foltjai. Te mit gondolsz?

Több mint három évtized adatainak elemzéséből kiderült, hogy a hím zsiráfok kora meghatározható a szőrszínük alapján. Egy Zambiában élő zsiráfajjal végzett kutatás támasztotta alá, hogy a barna foltok a korról sötétednek. A vizsgált faj, a Thornicroft zsiráf kizárólag Zambia keleti részén él, és egyike a kilenc elfogadott zsiráfalfajnak, amelyeket mintázatuk alapján különítenek el.

A zsiráf összes alfajáról ismert, hogy a hímek szőrszíne a korról sötétedik, a változásokat azonban eddig nem tudták időhöz kötni. A kutatás fő eredménye, hogy a szőrszín módosulásához pontos kort tudnak hozzárendelni.

A hímek színe először hét-nyolc éves korukban kezd el változni, majd barna foltjaik két éven belül teljesen befeketednek. A sötétedés idejéből arra következtetett a vizsgálódó kutató, hogy az az ivarérettség elérésével hozható összefüggésbe, hiszen a zsiráfihímek átlagosan tízéves korban válnak ivaréretté.

Lantfarkú madár

A lantfarkú madár Auszália egyik őshonos madara. Már 15 millió évvel ezelőtt is léteztek. Auszália szimbóluma, jelképe, fácnak méretű énekesmadár. Élőhelye Új-Dél-Wales, Victoria, Dél-Kelet-Queensland és Tasmánia esőerdői vagy bozótos vidékei. Különnféle nemzeti parkokban is fellelhető.

A tojó testhossza 74–84 cm, a hímek 80–98 cm-esek. Felsőtete barna tollazatú, szürkésbarna lekerekített szárnyak és erős lábak jellemzők rájuk.

Azzal a kiváló képességgel rendelkeznek, hogy tökéletesen tudja utánozni mind a természetes, mind a mesterséges hangokat. Lehet ez például bármilyen más madárhang, láncfűrés, autóriasztó, fegyverlövés, ugató kutya, síró csecsemő, emberi hang és még ki tudja, mi minden. Mindkét nem énekel, de a hímek gyakrabban és erősebben teszik. A kifejtett hímek általában napkelte előtt fél órával megkezdik éneküket.

A hím felettebb feltűnő, ha szétterjeszti feje fölött farktollait, amely 16 tollból áll, s ebből a két szélső lant alakú. Ezt udvarlaskor teszi, de emellett táncokkal is igyekszik a tojó figyelmét magára vonni. A fark teljes kifejlődéséhez hét év szükséges. Természetes ellenségei a macskák és a rókák. Veszély esetén nem repül, hanem fut. Rovarokkal, pókokkal, földigilisztákkal és néha magvakal táplálkozik. Veszélyeztetett fajként szerepel a Vörös listán.

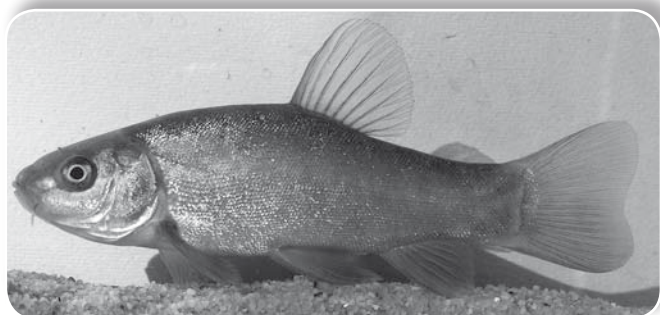
HOROG

A mocsári fajok megmentése

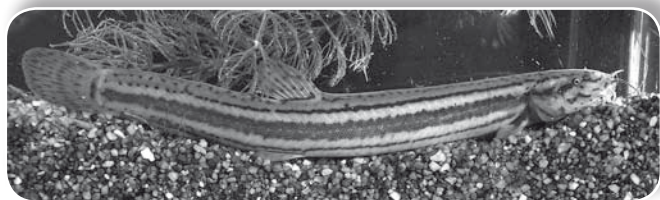
Ti vagytok az első nemzedék, amely bizvást mondhatja, hogy nem járult hozzá vidékünk legveszélyeztetettebb halfajainak megirtulásához. Azért, mert mire árthatatok volna nekik, addigra már szinte nem is maradt belőlük. Ezt nem azért mondjuk, hogy elverjük a port azokon, akiknek a lelken szárad e halak megfogyatkozása, mert ez a felsorolás igencsak hosszúra nyúlna. Ennél fontosabb, hogy megismerkedjete a szóban forgó halfajokkal, és néhány szó erejéig foglalkozunk azokkal, akiknek feltett szándéka, hogy e halakat átmentsék az utókornak. Nektek!

A **kurta baingnak** már a neve is szokatlanul hangzik. Ráadásul a megtévesztésig hasonlít vidékünk legtömegesebb rajhalára, a sok népi elnevezéssel illetett küszre. Ennek ellenére igen ritka hal, bizonyító példányai mindössze néhány évvel ezelőtt kerültek elő, sokan azt hitték már nincs is belőle.

Az ugyancsak számos népi elnevezéssel illetett **compó** vizeinkben ma már ritkaságszámba megy, előfordulása szigetszerű. Néhány év múlva azonban ez megváltozhat, még hozzá kedvező irányban. A halfszakértők ugyanis elvégezték mesterséges szaporítását, elsajátították ivadékának felnevelését, és szélesre tárták előtte a visszatérés lehetőségének ajtaját.

A **réti csík** mesterséges szaporítását is olyan fiatal halkutatók végezték el, akik néhány évvel idősebbek nálatok, de szüleiteknél biztosan fiatalabbak. Ez is bizonyítja, hogy a felnövő nemzedéknek egyre több mondanivalója van ebben az ügyben.

Az őshonos, és a kihalás peremére került **széles kárász** könnyen összetéveszthető a tájidegen, szinte minden vízünkben jelen levő ezüstkárásszal. A két hal megkülönböztetése első nekifutásra bonyolultnak tűnik, de hamarosan részletesen elmondjuk, hogyan tudjátok ezt – igazi halfszakértők módjára – magatok is elvégezni. Addig is tudni kell, hogy a széles kárász ellenőrzött körülmények között történő szaporítását is a már említett ifjú kutatócsoport végezte el.

A **szivárványos ökle** (kár, hogy nem színes a fotó) külön színezett halfaunánknak. Bár az öreg horgászok jó csalihalnak tartják, erre felhasználni véteik. Szaporodása egyedi módon történik, a nőtény az ikrákat hosszú ívcsővével kagylók kopoltyújába helyezi, megtermékenyítés után az ikrából ott kel ki az ivadék. Ahol nincs kagyló, az ökle nem is képes szaporodni.

A **lápi póc** Európa egyik legritkább halfaja. A kutatók igen sokáig keresték, mire megtalálták. Aztán sokáig kísérleteztek mesterséges szaporításával, mert nem ment. Végül Sárosi Sándor és Demény Ferenc ezt is megoldották. A képen látható példányok már ellenőrzött körülmények között keltek ki, fejlődnek, és innen kerülnek vissza a szabadba.

Képünkön a jeles különítmény terepezés során. Nemanja Pankov, Aleksandar Bajić, dr. Branko Miljanović egyetemi tanár, Luka Opačić és Sárosi Sándor csapatvezető. A képről hiányoznak (munkájuknak azonban kézzel fogható, és a képeken is látható eredménye van): Igor Srećković és Ljubomir Pejčić.

Február 14.

Bálint, Valentin, Konrád, Metód és Jozefa napja.

Valentin: A latin Valentinus családnévből származik. Alapszavának, a latin valens szónak a jelentése: erős, egészséges. Magyar változata a Bálint.

Metód: Görög, latin eredetű név. Jelentése: kutatás, nyomozás, csel, furfang.

270. II. 14. (1743 éve)

Valentin-nap – A szerelmesek, a jó barátok és mindazok ünnepe, akik szeretik egymást. Sok helyen Bálint napján kezdődik a tavaszi munka a ház körül, és a gyümölcsösben.

1368. II. 14. (645 éve)

Nürnbergben megszületett Zsigmond magyar király, egyidejűleg német és cseh király, német-római császár. A törökök ellen megpróbálta felvenni a küzdelmet, de az 1396-os nikápolyi vereség után a támadás helyett védekezésre rendezkedett be. Saját ellenőrzése alá vonta az egyházat, megadóztatta az egyházi vagyonokat. A városok politikai és gazdasági súlyát jelentősen növelte. 1437-ben halt meg Csehországban, de kívánsága szerint Váradon temették el, első felesége mellé.

Február 15.

Kolos, Georgina, Alfréd, Györgyi és Fausztina napja.

Kolos: Régi magyar személynév. A német Klaus névnek a magyar formája, ez pedig a Nikolaus (magyarul: Miklós) név rövidülése. A Kolozsvár helynév első eleme is valószínűleg a Kolos személynévből származik. Jelentése: az iskolához tartozó, tanító, tanuló.

Alfréd: Germán eredetű név. Jelentése: tündér, tanács.

1893. II. 15. (120 éve)

Puskás Tivadar találmányának köszönhetően Budapesten beindult a vezeték nélküli rádió őse, a Telefonhírdő-szolgálat. Az Edison-tanítvány Puskás Budapesten saját tőkéből valószínűleg meg 1881-re a világ negyedik telefonközpontját. 1884-ben átvette a Budapesti Telefonhálózatot, de a további fejlesztések vagyona java részét felemésztették. Új fellendülés jött azonban 1892-ben, mikor az Osztrák-Magyar Monarchia Szabadalmi Hivatalában és még 18 országban bejelentette a vezeték nélküli rádió őseinek tartható telefonhírdő szabadalmát. Ez – bizonyos vonatkozásokban – a mai kábel-tévé korai elődjének is tekinthető...

1833. II. 15. (180 éve)

Kassán megtartották Katona József Bánk bán című drámájának ősbemutatóját, mely a magyar drámairodalom egyik alapművének számít.

Február 16.

Juliana, Lilla, Fülöp, Illés, Dániel, Sámuel és Filippa napja.

Lilla: A Lídia és a Lívia régi magyar becézője. Csokonai Vitéz Mihály Julianna nevű műzsáját szólította így, és a név a Lilla-dalok hatására vált népszerűvé. Ugyanakkor az angolban az Elizabeth becézője a hasonló hangzású név.

Sámuel: Héber eredetű név. Jelentése: Isten meghallgatott.

1918. II. 16. (95 éve)

Budapestben 68 éves korában meghalt gróf Khuen-Héderváry Károly, aki közel 20 évig horvát-szlavón-dalmát bán volt. A zágrábi egyetemen végezte jogi tanulmányait. Rendíthetetlen hűsége a dinasztia és a dualizmus iránt az udvar szemében a kormányzati tisztségre alkalmassá tette. 1915-ben a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagjává választották. 1883-ban a valóságos belső titkos tanácsosi címet, 1891-ben az Aranygyapjas-rendet, 1910-ben a Szent István-rend nagykeresztjét kapta meg.

1600. II. 16. (413 éve)

Haladó nézetei miatt Rómában, máglyán elégették a korszak legnagyobb filozófusát, Giordano Brunót. Az 1548-ban született itáliai természetfilozófus és domonkosrendi szerzetes nézetei szerint a világ végtelen – amely Isten végtelenségének felel meg –, valamint egyenértékűek és sokfélék a világrendszerek. Giordano Bruno világnézetét tankölteményekben és párbeszédekben ábrázolta, írt szonetteket és egy komédiát is.

Február 17.

Donát, Alex, Emőd, Elek, Egyed, Brúnó és Lukács napja.

Donát: Latin eredetű név. Jelentése: Istentől ajándékozott.

Elek: A görög Alexiosz magyar megfelelője. Más feltevések szerint azonban az ismeretlen eredetű régi magyar Velek személynévből származik. Jelentése ismeretlen.

1998. II. 17. (15 éve)

Floridában, Astor városában meghalt Wass Albert (teljes nevén: Szentgyeyi és czegei gróf Wass Albert) erdélyi magyar író és költő. A Wass család eredete az Árpád-korig vezethető vissza, és egyike Erdély legrégebbi nemesi családjainak. Nicolae Ceausescu elnökségének éveiben Romániában könyveit betiltották. Szélesebb körben csak halála után fe-

dezték fel. Ismert könyve a Kard és kasza, amelyben több generáción keresztül tekinti át a magyar történelmet saját ősi nemzetiségének történetén szűrve, 1050-től egészen a jelenkorig. A fűntineli boszorkány című művét az olvasók a legnépszerűbb 12 magyar regény közé választották.

1954. II. 17. (59 éve)

A magyarországi Hegykőn megszületett Eperjes Károly Kossuth-díjas és Jászai Mari-díjas magyar színművész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja. (A nagy generáció, Eldorádó, Hídember).

Február 18.

Bernadett, Simon, Leó, Konrád és Simeon napja.

Bernadett: A Bernát férfinév francia megfelelőjének a női párja, germán-francia eredetű. Jelentése: erős.

Leó: A görög Leon név latin alakváltozataból való. Jelentése: oroszlán.

1825. II. 18. (188 éve)

Komáromban megszületett Jókai Mór író, mesemondó, újságíró, szerkesztő, a magyar irodalom egyik legtermékenyebb szerzője. Főbb művei: Vadon virágai (elb., 1848); Erdély aranykora (r., 1852); Egy magyar nábob (r., 1853–1854); Kárpáthy Zoltán (r., 1854); Szegény gazdagok (r., 1860); Szerellem bolondjai (r., 1868–1869); A kőszívű ember fiai (r., 1869); Fekete gyémántok (r., 1870); Eppur si muove. És mégis mozog a föld (r., 1872, 1873); Az aranyember (r., 1872); A jövő század regénye (r., 1872–1874); Egy az Isten (r., 1877); Rab Ráby (r., 1879); A lőcsei fehér asszony (r., 1885); A cigánybáró (r., 1885); Gazdag szegények (r., 1890).

1963. II. 18. (50 éve)

Kármán Tódor, az első helikopter megalkotója Kennedy elnökötől átvette a National Medal of Science kitüntetést. Kármánnak jelentős szerepe volt több nagy rakéta és a szuperszonikus (hangnál sebesebb) repülés új elméletének kidolgozásában, valamint a DC-repülőgépcsalád létrejöttében. Halála után a Holdon és a Marson krátert neveztek el róla.

Február 19.

Zsuzsanna, Buda, Konrád és Eliza napja.

Zsuzsanna: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: liliom.

Konrád: Germán eredetű név. Jelentése: mérész és tanács(adó).

1990. II. 19. (23 éve)

Megjelent a Photoshop. A program alapötlete két testvér, John és Thomas Knoll nevéhez fűződik. Fotózásért rajongó

édesapjuk volt az Apple II számítógép egyik első tulajdonosa – ezzel együtt volt a programot meghatározó, két fő komponens. Érdekes, hogy a Knoll testvérek a Photoshop nevet kizárólag munkanévnek szánták, arra számítva, hogy vevőjük – egy piacutatást követően – úgyszólván átveszi a programot. Az Adobe marketingesei hónapokat töltöttek felmérésekkel, végül maradtak a Photoshop elnevezésnél. http://inphoto.blog.hu/2010/02/19/ma_20_eves_a_photoshop

1473. II. 19. (540 éve)

Megszületett Nikolausz Kopernikusz lengyel csillagász, az égitestek kopernikuszi rendszerének megalkotója. Hírnevét annak köszönheti, hogy kimondta: a Föld a saját tengelye körül forog, a mozdulatlan Nap körül pedig éves mozgást végez – ezt nevezzük heliocentrikus világképnek.

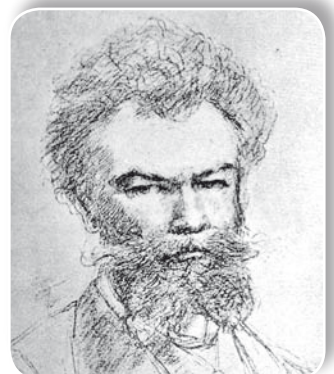
Február 20.

Aladár, Álmos, Leona, Paula, Elemér, Leó, Paulina, Amadil és Amáta napja.

Aladár: germán eredetű név, valószínűleg a germán Aldarik vagy az Aldemar név megmagyarosodott alakja. Eleméinek eredeti jelentése: öreg, tapasztalt + híres vagy hatalmas, testőrhadnagy, mindenben hatalmas, előjáró.

Amáta: Latin eredetű név. Jelentése: kedves, szeretett.

1844. II. 20. (169 éve)

Megszületett Munkácsy Mihály (eredeti nevén: Lieb Mihály) festőművész, a magyarországi realizmus egyik legkiemelkedőbb egyénisége. Felkes pártfogókra tált Ligeti Antal és Than Mór személyében. 1881-ben elkészült a Krisztus Pilátus előtt. 1882-ben Budapesten nemességet kapott Ferenc Józseftől. 1884-ben befejezte a Golgotát. 1886-ban megfestette Haynald Lajos kalocsai érsek és Liszt Ferenc portréját, valamint a Mozart halálát. 1887-ben felkérték a bécsi Kunsthistorisches Museum mennyezetképének megfestésére: A reneszánsz apoteozisa 1890-ben került a helyére. 1891-ben hozzáfogott az akkor épülő Parlament számára megrendelt Honfoglalás című képhez. A műhöz különböző embertípusokról számtalan fotóanyagot készített Magyarországon. 1893-ban fejezte be a munkát. 1896-ban az elkészült Ecce Homót Budapesten mutatta be.

1962. II. 20. (51 éve)

Az első amerikai űrhajós, John Glenn Föld körüli pályán keringett a Föld körül.

Róma történetének kezdeteit, a város alapítását, lakóinak életét, harcait, a városukat védő hősök önfeláldozását a mondák őrizték meg. Amikor a római történetírók népük legrégebb múltját kutatták, ezeket a mondákat írásba foglalták. A rómaiak gondolkodásában mindvégig nagy szerepe volt a múlt emlékeinek, történeti hagyományaik megbecsülésének és megőrzésének. Az ősi mondák megihlették a költőket és képzőművészeket is, akik versekben és szobrokban örökítették meg a római mondavilág nagy alakjait és eseményeit.

Így született meg Vergilius római költő hőskölteménye: az Aeneis (énneisz). Egy másik híres költő, Ovidius műveiben maradt ránk Romulus és Remus mondája.

Romulus és Remus legendája

A hagyományok szerint Trója pusztulása után Aeneis hosszú ideig bolyongott a tengeren, míg végül Latiumba érkezett, ahol Lavinium városában telepedett meg. Aeneis fia az Albanus-hegyen alapított új várost, Alba Longát. Időszámításunk előtt a 8. században Numitor, Alba Longa király lányának, Rea Silviának és Mars istennek ikergyermekei születtek. Amulius, a király öccse ezért nagyon megharagudott, és letaszította bátyját, Numitort a trónról, míg Rea Silviát börtönbe záratta. Szolgáinak kiadta a parancsot, hogy az ikreket vessék a megáradt Tiberisbe. Közben a szolgák szíve megesett a két kisfiún, és fűzfateknőt tákolva leengedték őket a folyón, míg végül az a Palatinus-hegy aljában egy fügebokor gyökereiben meg nem akadt.

A gyerekek keserves sírására egy anyafarkas arra járt, és friss tejjel megszoportatta az ikreket. Majd barlangjába cipelte őket, így életben maradtak. Hamarosan itt talált rájuk egy egyszerű pásztor, a derék Faustulus, aki hazavitte, és feleségével együtt felnevelte őket. Az egyik gyereket Romulusnak, míg a másikat Remusnak nevezték el. Okos, ügyes, bátor ifjúvá cseperedtek. Jó és erős pásztorok lettek.

Később az ifjak rátaláltak nagyapjukra, Numitorra, és származásukat megismerve, megölték nagybátyjukat, a gonosz Amulius, majd édesanyjukat kiszabadították a börtönből, nagyapjukat pedig visszahelyezték a királyi székbe.

A Róma városát alapító latin pásztorok szövetségre léptek a szomszédos dombokon élő, földet művelő szabinokkal. A szövetség történetét a római mondavilág így őrizte meg:

A szabin nők elrablása

Az új város gyorsan épült. A városba főleg férfiak telepedtek be, feleség és gyerekek nélkül. Romulus ezért követeket küldött a szomszéd néphez, a szabinokhoz, s felkérte őket, hogy kössenek velük szövetséget, s leányaikat adják feleségül a rómaiakhoz.

A szomszédok a követeket lenézték, kérésüket visszautasították:

– Ilyen jöttmentekhez nem adjuk a leányainkat.

A római királyok kora

A szomszédok válaszáat a rómaiak nagy felháborodással fogadták, és elhatározták, hogy a sértést megtorolják.

Amikor a város elkészült, Romulus a város felavatására fényes ünnepi játékot rendezett. Erre az összes szomszédot meghívta. Hadd lássák, nem olyan jöttment nép a római.

Az ünnep napján nagy sokaság tolongott Rómában. Eljöttek a szabinok feleségükkel, fiaikkal, lányaikkal. A rómaiak körülvették őket a városban, megmutatták a házaikat, falaikat. Azok meg nem győztek csodálkozni a látottakon.

Az ünnepség kocsiversennyel kezdődött. Miközben a vendégek a száguldó versenyen nézték, Romulus jelt adott, erre az ifjak előrohantak, és elrabolták a szabin lányokat. Hatalmas zűrzavar támadt. A játékok abbamaradtak, a szabinok pedig bosszút esküdve elhagyták a várost, és leszámolásra készülődtek.

Miközben a szabinok a háborút tervezték, a római ifjak szeretettel magukhoz édesgették a szabin lányokat, és feleségül vették őket. Lassan megbékéltek egymással, s a szabin nők meglehetősen éltek új otthonukban. Így telt el néhány hónap. Közben a szabin törzsek szövetséget kötöttek egymással, s Róma ellen indultak. Már-már összecsapásra került sor, amikor Róma kapuján kitódultak az elrabolt nők, immár római asszonyok, a két sereg közé rohantak, s egyik oldalról apáikat, másik oldalról férjeiket kezdték kérlelni:

– Ne szennyezzétek be magatok egymás vérével. Ha mindenképpen vért akartok ontani, fordítsátok reánk haragotokat, hiszen miattunk háborúskodtok. A két nép ekkor békét kötött egymással, területeiket egyesítették, és országuk fővárosává Rómát tették meg.

Az i. e. 5. század vége felé Észak-Itáliába betörték a gallok, és elfoglalták a Pó folyó

völgyét. Innen a gallok végigrabolták az Apennin-félszigetet és egész Etruriát elpusztították. I. e. 390-ben elfoglalták és kirabolták Rómát is. A római mondák szerint – amelynek szavahihetőségét ma már kétségbe vonják –, a Capitolium dombja nem került a kezükre, de a gallok éjjeli rajtaütéssel ezt az erősséget is bevették volna, ha lopakodó mozgásuk föl nem ébreszti az áldozatra szánt ludakat, amelyek gágogásukkal fölriasztották a római helyőrséget. Miután váltásfigyeltéssel elvonulásra bírták a gallokat, akik gyengén voltak ellátva ostromló számmal, azok soha többé nem jutottak el Rómáig.

A Rómát felégető gallok vezérééről jegyezték fel, hogy amikor a váltásépénzt megmérték, s a súly körül vita kerekedett, ő a kardját vetette a serpenyőbe, ezzel a kiáltással: Vae victis! (Jaj a legyőzötteknek!) S ez a mondás a mai napig kísért a világban, valahányszor váltásdíjról vagy hadikárpótlásról van szó.

A királyok kora

A római történet legkorábbi szakaszát hagyományos megjelöléssel „a királyok korának” szokták nevezni. Az első római király, a legendás Romulus volt, aki Róma alapításától, i. e. 753-tól uralkodott. A legfőbb hatalmat a népgyűlés és a szenátus (öregek tanácsa) gyakorolta. Tehát a római királyoknak nem volt teljhatalmuk, csak az állam hadvezérei, főbírái és főpapjai lehettek.

Rómának Romulus után még hat királya volt, az utolsó előtti Servius Tullius, aki területi és vagyoni elv alapján újjászervezte a római közösséget.

Róma történetének legrégebb korszakában a szabad emberek két csoportja létezett: a patriciusok és a plebejusok. Tehát Róma őslakói a patriciusok voltak, ami azt jelentette, hogy apáik (páter), illetve őseik római lakosok voltak. A patriciusok birtokolták a földet és gyakorolták a hatalmat, míg a közönséges népet vagy tömeget (latinul plebsz) plebejusoknak nevezték. Személyileg szabadok voltak, de a közös vagyonra nem volt joguk, és az államigazgatásban sem vehettek részt. A plebejusok a patriciusokkal még házasságot sem köthettek, és csak gyalogos katonai szolgálatot teljesítettek. A rabszolgák teljesen jogtalanok voltak, és főleg csak a háztartásban alkalmazták őket.

Rómában egészen az i. e. 509. évig királyok uralkodtak. Az utolsó királyok már etruszok voltak, amikor i. e. 509-ben a görögök segítségével az utolsó királyt, Tarquinius Superbust elkergették. Róma ekkor szabad városállammá vált.

**Összeállította:
Uri Ferenc történész**

TANTÁRGYHÁLÓ 2013

Célcsoport: általános iskolás, felsős tanulók és középiskolás diákok.

Kategóriák: általános és középiskolás, egyéni és csoportos.

Pályázat tárgya: önálló kutatás tervezése, megvalósítása és összefoglalása írásbeli pályamű formájában, valamint a kutatás bemutatása és a témában való jártasság bizonyítása a zárórendezvény keretében.

A pályázat célja: önálló kutatások ösztönzése a diákok körében, jelenségek és tudományterületek közötti összefüggések keresése, a természet- és társadalomtudományos ismeretek szintézise, kreativitás és az előadói képességek fejlesztése.

Jelentkezési határidő:

– ötlettervek beküldése: 2013. március 29.

– pályaművek eljuttatása: 2013. június 10.

Az Új Kép folyóirat 16. tanulmányi versenye, a Tantárgyháló 2013 az összefüggések felfedezésére és tanulmányozására ösztönzi a pályázókat. A projektszerű megközelítést szorgalmazzuk, amelyben a megtapasztalás, az élmény, a tett kap hangsúlyt. A pályamunkák megírásához önálló kutatást kell elvégezni, azaz nemcsak Internetes források, hanem nyomtatott kiadványok (könyvek, folyóiratok, újságok stb.) olvasása, megfigyelések, kísérletek, felmérések elvégzése, szakemberekkel készített interjú, levéltári kutatás stb. szükséges. Az elkészült pályamunkát a beadási határidőig (2013. június 10.) máshol nem lehet publikálni, illetve más fórumokon, versenyeken nem lehet vele addig szerepelni.

A TÉMAVÁLASZTÁS ezúttal is teljesen szabad. Bármilyen kiváló téma. Például:

– élőhely és élőlények feltárása, ökológiai változások, természetvédelem;

– a globális felmelegedés mutatóinak helyi jellegű tanulmányozása – konkrét, lokális környezetszennyezők hatásának összegzése, vagy kutatás a szilárd háztartási hulladék – „szemét” területén (mennyisége és összetétele) urbánus környezetben;

– (helyi) irodalmár, festő, tudós, szakember, történelmi személyiség munkásságának kutatása;

– településrész változásai, fejlődése, a település földrajzi, gazdasági, művelődési sajátosságai, változásai korokon keresztül, a település nyelvi „jeleinek” feltárása (hirdetőablak, falfirkák, hirdetőoszlopok nyelve), diáknyelv iskolában, környezeted szimbólumrendszere;

– archeológiai témák (öslények, az emberek által létrehozott kultúrák, eszközök, ősi művészet);

– az irodalmi élet szinterei, fejlődése, alakulása egy adott településen;

– a tanulók nyelvekhez való viszonyulása (a környezet nyelve és az idegen nyelv), kétnyelvűség, nyelvjárássok, diáknyelv stb. kutatása (kérdőívekkel, felmérésekkel);

– földtani és talajtani témák;

– népszokások, népművészeti alkotások;

– fizikai, kémiai (anyagtani, statikai, elektromágneses, mozgással kapcsolatos, csillagászati, űrkutatási stb.) folyamat, jelenség széles körű tanulmányozása;

– matematikai, geometriai, logikai problémák;

– kortárs kulturális témák (irodalom, film, színház, zene, festészet, szobrászat, építészet stb.);

– gazdasági témák (ipar, kisipar, technológia, utazás, szállítás, munka hatékonysága, vezetés, szervezés, menedzsment, pénzügyek, tárgyalás, szerződések);

– pszichológiai témák (érzékelés, érzések, gondolkodás, emlékezés, felejtés, tanulás, személyiség-, tömegpszichológia).

Természetesen a fentiek mindenféle kombinációja, illetve a nekünk eszünkbe sem jutók is a pályázat tárgyát képezik. Bármely téma esetében előnynek számít a természet- és társadalomtudományokból szerzett ismeretek integrálása.

A VERSENY MENETE háromlépcsős.

Az első körben ötlettervet kell beküldeni, amely tartalmazza a választott témát és a tervezett kutatás leírását.

Az ötlettervek formai ÉS TARTALMI követelményei:

1. Terjedelem maximum 1 (A4) oldal.

2. Tartalmaznia kell a kutatás, a majdani munka címét.

3. Tartalmaznia kell a lehetséges munka rövid, néhány soros leírását.

4. A tervezetből ki kell, hogy derüljön, hogy:

a) Miért kutat

b) Hogyan kutat

c) Kivel kutat (nem kötelező)

d) Milyen eszközöket használ (nem kötelező)

e) Mely nyomtatott forrásmunkát olvassa el, és milyen további szakirodalmat használ

f) Ki(k) a mentora(i)

g) Mit vár a kutatástól, milyen eredményre számít. (Nem baj, ha a majdani eredmény nem esik egybe az elvárásokkal, ha a kutatás eredménye más értékes következtetésekre ad módot.)

Az ötletterveket az ujkep.modszertani@gmail.com e-mail címre várjuk 2013. március 29-ig. A versenybizottság április folyamán értesíti a pályázókat az ötlettervek elfogadásáról.

A második körben az ötlettervek megvalósítása történik, amelyről egy terjedelmesebb pályamunkában számolnak be a pályázók. Ez a munka tartalmazza a kutatás elméleti háttérét, valamint a megvalósítás és a kutatási eredmények leírását, egy összegzést, következtetést, illetve a felhasznált források megnevezését. A pályamunkák formai és szerkezeti követelményeit e-mailben juttatjuk el a versenyzőknek. A pályázatokat postán a szerkesztőség címére (Vajdasági Módszertani Központ, Új Kép szerkesztőség, Ago Mamuzić u. 13/II, 24000 Szabadka) ÉS e-mailben az ujkep.modszertani@gmail.com címre is be kell küldeni 2013. június 10-ig. A versenybizottság augusztus végén értesíti a pályázókat, hogy mely pályamunka szerzőit és mentorait várja az októberi döntőre. A döntőre pályamunkánként maximum 2-2 tanulót, illetve mentort áll módunkban meghívni.

A harmadik körben a döntős versenyzők megvédik munkájukat, amelyhez plakátot vagy Power Point prezentációt kell készíteni, de örömmel fogadjuk egyéb szemléltető eszközök, -módok alkalmazását is (pl. rövidfilm, makett, hanganyag stb.). Mindemellett fontosnak tartjuk, hogy a pályázók bemutassák alapos tájékozottságukat és jártasságukat a választott témában.

A versenyről bővebb információ a www.ujkep.net honlapon, illetve e-mailben az ujkep.modszertani@gmail.com, telefonon pedig a 064/285-2083-as számon kapható.

Jó témaválasztást, ötletelést, valamint érdekes kutatómunkát kívánunk!

A versenybizottság

RÜGYFAKADÁS

Gondolatok az anyanyelvről

Amikor az ember megszületik, még nem tudja magát kifejezni más-képp, csak mutogatással. Az anyanyelv az első nyelv életünkben, amit megtanulunk, és amelyen értelmezünk minden más nyelvet.

Az én anyanyelvem a magyar. Ezen a nyelven tanultam meg írni, olvasni és számolni. Ezen a nyelven mondtam anyukámnak anyák napján kis verset, mely az ő szívét melegséggel és szeretettel töltötte el. Ezen a nyelven vallottam először szerelmet az óvodában egy kis szőke kislánynak, és ezen a nyelven fogadtam legjobb barátomná Bencét is.

A nyelv gondolataink kifejezésének fő eszköze, mert mi hiába mutogatunk és hümmögünk, bárhogya, akkor sem fognak megérteni bennünket olyan könnyen, mint ha szóval fejezzük ki magunkat. Persze egy szót többféle módon is kimondhatunk, ezért van az, hogy ha szomorúak vagyunk, akkor a szavakat másként ejtjük, mint amikor boldogok vagyunk. A nyelvünket néha trágár szavakkal szennyezzük vagy rövidítésekkel tüzdeljük, sokszor pedig más nyelvek szavait használjuk, pedig azoknak van szép magyar megfelelőjük is. Ezért a szüleink, nagyszüleink gyakran nem értik meg, hogy mit szeretnénk velük közölni. Egyre kevesebbszer halljuk a „köszönöm”, a „tessék” és a „kérem szépen” kifejezéseket. Ma már a nyelvünk nagyon megváltozott, de még mindig a világ egyik legszebb nyelve. Hogy miért a legszebb nyelv számomra? Mert árnyalatokban, szinonimákban gazdag. Nekem ezek a szavak a legszebbek: szeretet, anya, szív, barát, szerelem.

„Vedd el a nemzet nyelvét, s a nemzet megszűnt az lenni, ami volt: nyom nélkül elenyészik, beleolvad, belehal az őt környező népek tengerébe” – mondta Tolnai Vilmos, akinek a gondolata nagyon tetszik, szerintem ez az egy mondat megfogalmazza, mit is jelent egy nemzetnek a nyelv. A nemzetnek őriznie kell a nyelvét, a kultúráját. Magyar vagyok, magyarul kell beszélnem, őriznem kell a nyelvem a gyermekeim számára. Szeretném, ha ők is ilyen szépek, különlegesnek látnák anyanyelvünket, mint amilyenek én látom. Hogy ők is úgy ejtenének ki minden egyes szót, hogy közben érzik a súlyát.

Számomra a magyar nyelv valamiféle megkülönböztetést jelent a többi nyelvet beszélő emberektől. Nem szabad hagynunk, hogy belevegyünk a környező népek nyelvébe, kultúrájába. Nekünk, fiataloknak kell vigyáznunk erre! Óvnunk kell a nyelvünket, s ezzel megóvhatjuk a jövőnket is.

Nagy Gergely, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Felnőttem?

Vajon már felnőtt vagyok, vagy még gyermek? Néha én sem tudom pontosan.

Az évek múlásával mintha teljesen megváltoztam volna, és problémák száza zúdultak volna nyakamba. Reggelente képes vagyok órákig készülni, ám mikor a tükör előtt állok, nem érzem magam elégedettnak. Hogy áll a hajam, te jó ég! A ruha, ami rajtam van, egyszerűen szörnyű, nem is kéne emberek közé mennem! A kinézetem teljesen megváltozott. A tükörből már nem egy aranyos kislány köszön vissza, hanem egy akaratos, elszánt kamasz, akinek alakja teltebbé vált, és magasabb lett, arca megnyúlt, testsúlya megváltozott. A lányoknál, azt mondják, a csipő és a váll szélessége megegyező. Emiatt aggódom. Szerintem széles a vállam, és nem vehetek fel olyan ruhát, amit szeretek. A hajamról meg ne is beszéljünk, ott hullámos, ahol nem kellene, és ott sima, ahol hullámosnak kellene lennie. Mindezek serdülőkori problémáim. Mintha akaratosabb is lennék. Jelentéktelen dolgokon képes vagyok felhúzni magam, és a csipkelődő megjegyzések, bár tudom, viccből mondják, szíven szúrnak. Anyukámmal is többet veszekszünk. Nekem és neki is furcsa ez a helyzet. Ő kislánynak tart, szerintem már nem vagyok az, és próbálok bontogatni szárnyaimat, ő viszont nem engedi.

Ez vagyok én. Egy lány a gyermek és a felnőttkor között, aki maga se tudja, mit akar, aki néha szeretne egyedül lenni, és aki néha felrobban a dühtől, de nem tudja, mit tegyen.

Lackó Anita, 7. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarokizsa

Egy nehéz nap éjszakája...

Már régóta tetszett egy fiú. Nem tudtam, hogy én is bejövök-e neki vagy sem. Ez a bizonytalanság a legrosszabb érzés.

Sokat gondolkodtam rajta, hogyan is tudhatnám meg. Talán a legjobb módszer az lenne, ha személyesen rákérdeznék. Barátnőim biztatására összeszedtem a bátorságot egy komoly beszélgetésre. Amikor megláttam, hogy közeledik felém, szívemet a torkomban éreztem. Köszöntünk egymásnak, és egy ideig meg sem tudtam szólalni az izgalomtól. Nyelni is alig tudtam. Továbbindult. A rémület szólalt meg bennem, hogy otthagya, ezért utánakiáltottam. Gondoltam, most már nincs veszteni valóm. Jöjjön, aminek jönnie kell!

Elmondtam, hogy nem tudtam miképpen közöljem vele érzéseimet, ezért csak most sikerült beszélni erről. Közben figyeltem az arcát. Úgy láttam örül neki, és már az együttlétünkről ábrándoztam. A válasz úgy ért, mintha egy vödör hideg vízzel öntöttek volna le. Közölte, hogy nagyon szimpatikus vagyok, de neki már van barátnője. Vigasztalni próbált, és kérdezte, jól vagyok-e?

Abban a pillanatban meg sem tudtam szólalni. Nem tudom, hogy az elkeseredettség vagy a szégyenérzet uralkodott el jobban rajtam. Egyedül maradtam, a könnyeimmel küzdöttem. Egész nap ezen járt az eszem, újból és újból lejátszódott az esemény a fejemben. Késő éjszaka könnyek között merültem álomba. Álomban is újra lejátszódott az egész, diáktömeg állt körülöttünk, és kinevettek. Levegő után kapkodva ébredtem fel. Egy ideig csak ültem nyitott szemmel, mégsem láttam. Végre sikerült visszaaludnom.

Nagy hatással volt rám ez az esemény, még ma is elszomorít, amikor rá gondolkodom.

Berta Márta, 8. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Szerelem

Vigyázz,
El ne találjon
Ámor nyila!
Hisz tudod, nála
Soha nincs hiba!
Jönnek a pillangók,
S aranyozzák
A napot...
Remélem, anyuék
Nem veszik a lapot.
Ha belekerültél,
És nem szabadulsz,
Majd beletanulsz,
Ez így van rendjén...

**Bokor Bernadetta, 6. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcserepye**

Ó, ezek a lányok!

Ó, ezek a lányok!
Olyanok, mint a nyíló virágok,
Oly sok van belőlük,
Közülük mégis csak egy az igazi barátom.

Ó, ezek a lányok!
Olyanok, mint a fénylő csillagok.
Oly szépen öltöznek, mint a kerti virágok,
Mégis csak egy a legszebb virágom.

**Dudás Norbert, 4. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

Szerelmes még az ég is

*Ma a szerelem az uralkodó,
Minden pár közt elsuhanó.
A lányok sok virágot kapnak,
A fiúk pedig ajándékot adnak.*

*Nincsen, ki ilyenkor szerelmes ne lenne,
S párjával egy romantikus sétára ne menne.
Az ég, a felhő, a fű s a fa,
Szerelmes ma az egész utca.*

**Nagy Noémi, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Szeretlek

*Mindig rád gondolok,
Te jársz az eszemben,
Ha veled vagyok, elszállnak a gondok.
Rám mosolyogsz, s belevésed neved a szívembe.*

*Ha kinézek az ablakon,
Szívet látok ágakból,
Mindenhova a neved írom,
Szeretlek, ezt nem tagadom.*

*Nem tudlak kiverni a fejből,
Mert minden szó kiolvasható a szemedből.
Szeretem a kezed, arcod, eszed,
De a legjobban a szemed és a szíved.*

**Lénárd Orsolya, 7. osztály,
Fejős Klára iskola, Nagykikinda**

Önéletrajzom

Nevem Hoffmann Delilla, 1998. április 21-én születtem. Életem nemrég kezdődött, s már 14 éves múltam.

Az oviban töltött idő oly gyorsan messze szállt, hogy már alig emlékszem rá. Ott a jelem mellett, a kis táblán csupa-csupa piros pont állt. Nagyon féltém az iskolától, mert a nálam idősebb barátaim csak rosszat meséltek róla. Mikor iskolás lettem, rájöttem, hogy nem is olyan ijesztő hely az iskola, és nagyon szerettem ide járni. Az átlagom kitűnő, színkitűnő volt. Észrevették, hogy tehetségem van a szavaláshoz, rajzoláshoz és az énekléshez. Minden iskolai rendezvényen szerepeltem, és nagyon élveztem. Az ötödik osztályt úgy fogadtam, mint az elsőt, félelemmel, de ez a félelem is hamar elszállt. A jegyeim, sajnos, romlottak, mert ez már nem volt olyan könnyű, mint az alsó osztályok. Év végére jeles tanuló lettem, amit a szüleim nehezen fogadtak el. Már hatodik végén tudtam, hogy nem vagyok képes kihozni magamból az ötöst, azaz a kitűnőséget. Az igyekeztem elszállt, és hetedikben már nem is gürcöltem a jobb jegyért. Tudtam előre, hogy többre nem vagyok képes. Most itt ülök a nyolcadik osztály tantermének egyik padjában, és igyekszem minél jobban teljesíteni.

De nem minden az iskoláról szól. Vannak barátaim, jó barátaim, akikkel sok időt töltök. Járok versenyekre, ahol többé-kevésbé jó eredményeket érek el. Az egyik hobbi a rajzolás. Nagyon jól megy, ezért is döntöttem úgy, hogy gimnáziumba, a képzőművészeti szakirányra iratkozom. Ez csak egy elképzelés, de szeretném, ha sikerülne bejutnom abba a suliba.

Ebben a röpke 14 évben értek jó és rossz dolgok is. De remélem, hogy a továbbiakban megvalósulnak a terveim. Ki tudja, mit hoz a jövő...

Hoffmann Delilla, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye

RÜGYFAKADÁS

Osztályparódia

*Osztályomban 14 gyerek,
5 fiú és 9 lány, így kerek.
Felsorolom most őket,
megjegyzést is teszek.*

*Itt van mármost Edi,
Mellette pedig Béri.
Ottan jósol Márk,
Kiki viszont tetovál.*

*Lacón most már látni,
Nincsen meg a házi.
Anita hülyül,
Nelli meg ül.*

*Andrea ír,
Antónia sír,
Betti nevet,
Noémi valamit keres.*

*Réka tanul nagyon,
Otti olvas, hallom.
Végül én jövök,
Csendben ülök és röhögök...*

Nagy Anita, 6. osztály, Zdravko Gložanski iskola, Óbecse

Ilyen lesz az életem húsz év múlva

Este, amikor lefekszem, sokszor ábrándozom arról, hogy milyen lesz az életem húsz év múlva.

Anyukám mondogatja, hogy szeretné, ha boldog és elégedett felnőttek lennének a testvéremmel együtt. Jó lenne, ha megtalálnám a helyes utat az éltben. Ma még az a legnagyobb boldogság, hogy a család összetartó. Szeretném, ha a jövőben is a családom lenne a legfontosabb. Szeretném befejezni az építészmérnöki egyetemem, és olyan munkát találni, ahol sok pénzt kereshetek. Vágyam, hogy a modern és a régi építészetet ötvözzem. Falun képzelem el az életemet, nagy házzal, szép kerttel és sok növényvel, amiket szabad időmben én gondoznék. A gyermekeimmel sokat játszanék, és megtanítanám őket azokra a dolgokra, amiket az én apukám tanított nekem. Nem lennék túl szigorú szülő, de túl engedékeny sem. Szeretném, ha a gyerekeim jó tanulók lennének. Vennék egy szép házat a tengerparton, mert nagyon szeretem a tengert és a természetet.

Valahogy így képzelem el a jövőmet, de amíg fel nem nővök, rejtve maradnak ezek a titkok.

Kőműves Kristóf, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Valentin-nap

*A Valentin-nap a szerelem napja,
Mindenki érzi, hogy ámulat rabja,
Érzi, hogy bennük a szeretet él,
És bármit megtesznek a másikért.*

*Imádom az együtt töltött perceket,
Tekinteted keresem reszketve,
Te vagy a legfontosabb nekem,
Imádlak téged, édesem!*

Rigó Kitti, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Valentin-napi vers

Tudod te jól, hogy én ki vagyok,
Az, ki téged szeret nagyon.
Szebb vagy, mint a ragyogó nap az égen,
Nem láttam még ehhez hasonló szépet.

A szerelem az kegyelem és csupa fegyelem,
De ezt igen kedvelem.

Ez az egész egy nagy gáz,
És felmegy tőle a láz,
Tehát mély álomból igen gyorsan felráz.
Mivel tollamat már nem töltöm,
Mást már nem költök,
Elköszönök szépen,
S olajra lépek.

Sévity Iván, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Tél, tavasz, nyár, ősz, tél

Tél van, hull a hó
Szépen csendesen.
A gyerekek szánkóznak,
Mert azt nagyon szeretnek.
Elmentek már régen a fecskék,
Csak az istállókban maradtak a kecskék.

Olvad a jég, olvad a hó,
Szánkózni így nem jó.
Előbújt már a hóvirág,
Utána jönnek az ibolyák.
Tavasz lesz nemsokára,
És több madár száll a fákra.

Újra eljött a tavasz,
A virágok kinyíltak.
Melegebben süt most már a nap,
Sokan sétálnak a szabadban.
De itt lesz mindjárt a nyár,
S lehet fürdeni és napozni már.

Túl sok eső nincsen nyáron,
Nem lesznek vízesek az esőkabátok.
Forrón süt a napsugár,
Néha melegebb van 40 foknál.
De nemsokára vége a nyárnak,
És a fákról a levelek hulldogálnak.

Eljött az ősz is, újra itt van.
Tele minden csörgő avarral.
S már megint megjött a tél,
Hóláncc van az autók kerekén.

Vörös Roland, 8. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Tavasz-hívogató

Tavasz, gyorsan gyere el,
Hóember, kérlek, olvadj el!
Elegünk van a télből,
S a kínzó fagyból.

Gyere, tavasz, gyere már!
Gonosz hó, olvadjál!
Virágozzék minden fa,
Szálljon meleg mindenhova!

István Barbara, 5. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Kedves Pajtások!

A Valentin-napi érzelmek versbe kívánkoznak, ezért nem csoda, hogy a mai Rügyfakadásban a próza háttérbe szorult.

Bár a prózában is tetten érhetjük a lírai elemeket: a vallomást, az érzelmek kifejezését, csak visszafogottabban. Ez a mai fogalmazásokra is jellemző, nemcsak a vallomások (**Egy nehéz nap éjszakája..., Felnőttem?, Önéletrajzom, Gondolatok az anyanyelvről**), hanem a leíró fogalmazásokra is (**Az én székem**).

Azokat az érzelmeket viszont, amelyek a Bálint-nap robbant ki, és az égig érnek (**Szerelmes még az ég is...**), nehéz olyan hatásos szavakba, kifejezésekbe sűríteni a feladónak, hogy a címzettben is érzelmi hullámzást váltson ki. A mai versek íróiban megvan a törekvés, és örömmre a rátok jellemző játékos és kissé ironikus hang is jelen van (**Sévity Iván, Nagy Anita, Dudás Norbert, Bokor Bernadetta**).

Most pedig a múlt héten érkezett írásokat köszönöm a következő munkatársaimnak:

Ada: Almádi Ágnes, Baglyas Szabina, Bence Pozsgai Rebeka (2 írás), Cvitkó Nikoletta, Dér Ákos, Huszár Hédi, Katona Corine, Klima Döniz, Miklós Tímea, Nagy Abony Krisztina, Pámer Bence, Rác Szabó Enikő (2 írás), Smit Erik, Tóth Ádám, Varsi Anett;

Csantavér: Berényi Igor, Horváth Dominik, Hovanyec Ildikó, Kovács Nikoletta, Mecserik Vivien (2 írás), Német Alen, Pletikoszty Dávid és Szeles Enikő;

Magyarcsernye: Berta Bernadett–Hoffmann Delilla, Megyeri Milica, Palatinus Oszkár–Kiss Attila és Rajkovics Miklós;

Óbecse, Zdravko Gložanski iskola: Nagy Anita (2 írás);

Pacsér: Csányi Ágnes és Vörös Roland;

Szabadka, Majsai Úti iskola: Fa Dávid;

Zenta, November 11. iskola: Gyorgyevics Gabriella.

A fentiekhez hasonló munkákat várok tőletek ezután is:

Tomán Mária

Az én székem

Az én székem olyan szék, amin nagyon kényelmesen lehet ülni. Mind-egy, hogy merről ülünk rá, mert nincs támlája.

Amikor kikerültem az etetőszékből, ebbe ültettek, és azóta is ez az én helyem. Ha valaki mégis elfoglalná, nem zavar, másikat választok. Nincs rajta semmi különleges, fából készült, kis ülőkével, négy lábbal. A laktól szép fényes, és a színe is megmaradt, eredeti faszínű. A díszítése csupán egy kis kék párna. Nagyon sok mindenre lehet használni. Nemcsak ülésre, de ha nem érek el valamit, erre fel is lehet állni. A legjobb, amikor bunkert építünk párnákból és paplanokból, ez a szék nagy szolgálatot tesz, mert ő a támaszték.

A szüleim örömeire szeretek rajta még billegni is, s ilyenkor emelkedett hangon figyelmeztetnek.

Mák Emese, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Padtárs

Fanni a padtársam neve,
sokat viccelődünk vele.
Ha reggel az iskolába jön,
hangosan rámköszön.
Nagyon szereti a hasát,
csak úgy majszolja az uzsonnát.
A barát is csak ember,
és néha hibázik.
De szeret, s ha nincs veled,
érezed, hogy hiányzik.

Nagy Nikolett, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

Blake Lively

Blake Lively fiatal amerikai színésznő, nemrég robbant be a köztudatba a *Gossip Girl*, illetve *A pletykafészek* című tinédzsersorozattal, amelyben a főszereplőt, *Serena van der Woodsot* alakítja. A színésznőnek ez a debütáló tévéfilmsorozata, de más filmekben már láthattuk, például a *Négyen egy gatyában*, a *Tolvajok városában* vagy a *Zöld lámpásban*. Képzelt interjúnkban Blake Livelyvel pletykálkodunk.

– Ez a valódi neved, vagy amolyan művésznév?

– Igen is, meg nem is. Valójában a művésznévem **Blake Christina Lively**, de ennek is főleg csak a rövidítését használom. Igazából viszont **Blake Ellender Brown** néven születtem. Tudom, olykor nagyon komplikált vagyok, de ez az életemre is jellemző volt.

– Mármost a gyerekkorodra?

– Egy testvérem és három féltestvérem van. Ezt matematikailag sem egyszerű kiszámítani, a családfám ezért igen kusza. Az is érdekes, hogy megszakítottam az ún. E-betűs családi hagyományt: anyám Elaine, apám Ernest, a testvérem pedig Eric, ehhez képest én Blake lettem.

– Hogyan kezdted el színésszettel foglalkozni?

– A szüleim és a testvéreim is a szórakoztatóiparban dolgoznak. Mi ilyen szórakoztató család vagyunk, és amióta az eszemet tudom, nálunk mindig mindenki nagyon elfoglalt volt. Olyannyira, hogy rám a bébiszitternek kellett volna ügyelnie, de a szüleim mást találtak ki. Beírtak inkább egy gyermekszínjátszó körbe, hogy hasznosan töltssem az időmet. Így kezdtem el színésszettel foglalkozni, nem mintha annyira vágytam volna rá.

– Később sem vonzott a színészet?

– Nem különösképpen. A színjátszó kör egy megszokott közeg volt számomra, és nem álmodoztam arról, hogy egyszer majd nagy színésznő leszek.

– Melyik volt az első filmszereped?

– Tizenegy évesen a *Homokember*, avagy a *Sandman* című filmben játszottam. Nem azért, mert annyira belekapaszkodtam volna abba a szerepbe. Apám rendezte a filmet, így ez az egész szinte magától jött. Ja, így könnyű – gondolhatják sokan. Számomra sem volt kihívás, nem törtem magamat a továbbiakban sem, ami a színészetet illeti.

– Végül is hogyan kerültél be a filmvilágba?

– Erről a testvérem, Eric tehet, aki rábeszélte ügynökét, hogy hallgasson meg engem is. Ekkor épp végzős voltam, de sze-

repet kaptam a *Négyen egy gatyában* című filmben. Én lehettem Bridget.

– Megbékéltél azzal, hogy színész leszel?

– A jó visszajelzések engem is felbátorítanak. Ezt számomra a Teen Choice Awardsra való felterjesztés jelentette, a feltörekvő színészek kategóriájában. Az elkövetkező években pedig több filmben is szerepelhettem, jött a *Felvéve* című vígjáték, a *Simon mondja* horrorfilm, majd az *Elvis és Anabella*, amelyben egy bulimiás lányt alakítottam. A sor ezek után folytatódott a *Négyen egy gatyában* második részével, a *New York, I Love You*, a *Pippa Lee négy élete*, a *Tolvajok városa*, a *Zöld lámpás* és a *Vadállatok* című filmekkel.

– Melyik hozta meg számodra igazán az áttörést?

– Valójában az eddigi egyetlen tévésorozatam, amelyikben főszereplő lehettem, ez pedig a *Gossip Girl*, vagyis *A pletykafészek*.

– A sorozat hat évadot élt meg, és tavaly zárult. Megszeretted?

– Nagyon, és tényleg a szívembe zártam. Az életem részévé vált. Arra is emlékszem, hogy a sorozat hozta meg számomra a legelső magazincímlapot 2007-ben, az interjúban pedig a forgatásról és a suliról beszéltem.

– A tavalyi év mást is hozott neked?

– Azt mondják, hogy amikor valami véget ér, más valami kezdődik. Számomra ez pont így volt. Egyrészt véget ért a sorozat, másrészt férjhez mentem.

Azon a kora tavaszi éjszakán a fejedelem is megfosztatott attól, hogy csizmáit későbbi korok hajnali harmata áztathatná. Többé nem indult Jajdonba szökve, bujdokolva, nagy hegyeknek ormán túlról, őszi fellegek lepte idő tájairól. Mert többé nem volt, ki lovát kantárszáron fogva Jajdonba elvezesse a hét emberöltővel későbbi jelenbe.

*Fekete meg piros lovak vontattak gyászhintót
Fecskék hulltak cséplőgépdobba
Agyag emésztett temetési menetet.*

A holdvilág lassan körbejárta a szobát, de oly halk volt ez a fénynek sem nevezhető világlás, hogy csupán ritkította a sötétséget, amerre elhaladt. Szendy Ilka a varrógép előtt ült, háttal az utcára néző ablaknak, alig mozdult egész éjszaka. A szétvetett ágy feléje eső része üres volt, túlfelől Gönczi Dániel elnyújtózott alakja; ha az ember arcát láthatná, most talán rajta gondolkozna; talán így is ezt tette, ki tudná megmondani.

Mióta elültek az esti zajok, kétszer rezent meg csupán. Először a bakter léptekre, aki valamivel éjfél előtt kurta létrájával elballagott az ablak alatt, hogy pár házzal fennebb eloltsa az utcai lámpa gázlángját; másodszer a vonatsípólásra éjfél után. Erre a kezét is fölkapta, mintha csitítaná a távoli, fáradtan is éles hangot. Lehet, az alvótól akarta távol tartani. Pedig az ember nehezen riadt volna fel a vonatfűtőre, bár menni készült; hetek, hónapok óta erre a jelre várt.

Szendy Ilka hiába ült egy helyt egész éjszaka, hajnal fel úgy érezte, gyűrött lett rajta a ruha.

Megnyugodhatott volna, hiszen a vonat azóta messze járt. Mint megkésett menekülő rém holdverte csapáson, Jajdon katlanjából a kifelé gyűrűző dombokon, a dombok közt vackoló falvakon át a messze síkságnak rohant. Gönczi Dániel pedig végleg itt hagyta neki.

Fömlállt a székről, elindult a szobában, csak hogy mozduljanak meggémberedett tagjai. Végigment az ágyak s a szekrény előtt a konyhaajtóig, aztán vissza, aztán megint: feltörni, darabolni, olvasztani próbálta a házra omlott dermedtséget léptével. Az éjszaka múlását nem leste, nem várta, bár a holdfény is elvonult közben Jajdon fölül, elrebbent az Éhmezőn túlra valahová. Miért is vágyáná, hogy ne jöjjön a reggel, ne virradjon meg soha – könyörtelen törvényekhez igazodva váltogatják egymást a napszakok.

Szilágyi István

Kő hull apadó kútba

Megállt az udvarra néző ablak előtt. A csend még ásítózott, csupán a hajnalodni készülő égháttér taszította el magától alig észrevehetően a szomszéd ház tűzfalát. Odaállította telket határolni a kátránnyal pácolt deszkakerítéseket is, majd a sarokba támasztotta – mint nagy, letört nyelű, foszlott seprút – a borostyánbokrokot és végül, hogy ezek a sötétségről letört ház-, szín- meg kerítésdarabok ne ögyelegjenek a semmi peremén, az erősödő fény alájuk emelte az udvar kövezetét. Közelgett hát a dércsípte kora márciusi reggel, jókor elindult Jajdont látni a hófoltos Hegyes alól. A lány ellépett a sokfiókos kasztentől, az ablak elől – mintha csak sietős intéznievalója akadna most, világosodás előtt –, az ágyhoz ment, a fekvő alak fölé hajolt. Talán keresett rajta valamit, majd akárha óvatosan emelnie kellene, amit hirtelen megtalált. Aztán igyekezett az ajtó felé, kint a konyhaasztalra ollót tett le, a koccanástól megriadt, kilépett a tornácra, vacogott. Messziről dadogni kezdett a malom gőzgépjé, szekerek zaja indult, szomszédok reccsentek egymásra jó

reggelt a kerítések fölött. Amint a tornácra elálldogált, a kora reggel valamennyi hangja: kakaskukorékolás, malacsivalkodás, sajtarok, vizesedények zörgése, kapunyikorgatás és minden valaha volt vagy elkövetkező jajdoni lárma feléje toladott, de mihelyt valamelyik zajra megpróbált ráfigyelni, mintha csak rebbenő pillájával riasztaná el őket, széthessen mindahány.

Kulcsra zárta magamögött a konyhaajtót, elindult körbe az udvaron. Akár ha képzelt vagy valós hangok után bolyongana. Közben megnézte, hogy este bezárta-e a kaput. Aztán ott kerengett a színen s az istállón túl, a reves, mohos kútkáva körül. Mióta a völgynek ezen az oldalán a legmélyebb kutak is elapadtak, eköszált valahová a vizük, a legtöbb portán betömték a kutakat. Ő ebbe azóta sem nézett bele. A deszkák elkorhadtak, a csörlő sásfái elkajszultak, rég lekerült róla a lánca. Most fölé hajolt a málladozó peremű mélységnek. A homály az udvarról sem takarodott ki még teljesen, így nem láthatott le csak a kövek közt kapaszkodó elszáradt páfrányokig. A kútkáva

megreccsent, ahogy előre dőlt; majd amint önkéntelenül visszalendítette magát, kezében maradt egy deszkadarab. Taszigálni, feszegetni kezdte vele a többi korhadt deszkaroncsot, majd miután a safák maradékai is a mélybe zúdultak, és a szomszéd ólójában fölriadt disznó megcsendesedett, visszaindult a ház felé.

Odabent még szöszmötölt a homály. Máskor rendesen ilyenkor kelt, ezért most akaratlanul is utánkapott megannyi belerögződött reggeli tennivalónak. Vizet töltött a mosdótálba, de anélkül, hogy e pillanatban vágyta volna a felfrissülést. Benyitott a kamrába és közben mintha elfelejtette volna, hogy miért. Majd hosszan állt az asztalnak dőlve, s egyszer csak arrak eszmélt, hogy percek óta az ollót bámulja; úgy kapott utána újra, mint ki régóta keresett tárgyat hirtelen megtalál. Most már kezdték számon tartani egymást a mozdulatai. Kulcsra zárta megint a konyhaajtót, hamut kotort a kemence aljából, nyirkos rongyot mártott bele s addig sikálta az ollót, míg tünedezni kezdett róla a rábarnult rozsdacsík. Aztán bevitte a szobába, letette a varrógépre. Oktalan cselekvéssel gyilkolt hosszú pillanatok.

Illatos szappant vett elő a kaszten fiából, lefuggönyözte a konyhát s megmosakodott. Friss hálóinget hozott, belebújt, aztán visszament Gönczi Déneshez az első szobába, s az utcai ablak elé, a varrógép fedelére könyökölt. A függönyön át nézte az utat.

Vásáros napokon ilyenkor már órák óta zörögtek kint a szekerek. Most csendes az utca. Öregasszony vánszorog két cserépkorsóval. Csúnya, gonosz arcú. Szendy Ilka az artézi kút ragyogó vízsugarára gondol, melyből az öregasszony megtöltötte a két barna sáredényt. Ő is arról a csurgóról hordja a vizet. Megborzong: talán arcát mossa meg benne a rusnya vénség. Aztán eszébe jutnak a piros foltos kisbornyúk meg a bársonyos pofájú csikók, lennebb a vályúból ugyanazt a vizet isszák azok is. Az öregasszonyról megfeledkezik. Szekér döcög zsákokkal rakottan. Malomba mennek. Mennyi gond, készülődés, egy ilyen örletésre szánt nap is. A zsákok gazdája előre elhitheti magával, hogy a molnár becsapja. De nem is, hiszen ezt születése óta tudja. Csak úgy, mint azt, hogy a fűszeres, a szabó, az ügyvéd, a csizmadia és még a napszámosok is mind, mind rászedik. Nincs hatalom, mely megóvhatná ezt a malomba szekerező embert a többiek galádságától. És nincs isten, aki levehetné róla a gyanakvás nyúgét.

A zsákok gazdája egy jajdoni ember. Olyan, mint a többiek. Ilka úgy gondolta, annyiban talán különbözik tőlük, hogy ő sokkal inkább a saját maga prédája, mint ezek. Néhány pillanatig örvendezett ennek a képtelenségnek. Aztán azon töprengett, hogy ez jó-e vagy rossz, hogy üdvös-e vagy gyalázatos állapot; majd azon, hogy igaz-e egyáltalán ez az egész. Később valamiféle csorba fogú képzelgés rémisztette: görbe hátú, szikkadt, pápaszemes öreglány kiált a szomszéd kisfiúért, hogy jönne tübe fűzni, mert reszket a keze. Valamikor talán ez is igaz lehet. Termete sudár, törekeny, várakozó. Fölegyenesedik, legyint, karba teszi a kezét, fullánkosan derül, mint ki a pillanatban még hiszi, hogy sorsának cinkosa.

A búzásszekér közben az ablak látóteréből kidöcögött. Az út töltső oldaláról zezugos sikátor ereszkedik alá a patakig, majd onnan kikapaszodik a Hidas utcára; azon a fertályon néhány tímár lakik. Elsőnek az ő kéményeiken száll a füst, hajnalban gyújtanak be a cserfőző katlanok alá. Ilkának abban a másik utcában telt a gyermekora. Sáros, fekete december volt, mikor apját temették, s fényes szerszám s a félrecsúszott, ezüsttel himzett csótár alatt rángott a lovak háta, amint az agyagos Kápolna utcának nekirugaszkodtak; és milyen törekeny alkotmánynak tetszett a hintó Szendy Endre hatalmas tölgyfa koporsója alatt. Özvegy Szendyné újévkor felmondott a segédeknek, kiárusította a kész bőrt; az ipartársulat elnökétől csak annyit kért, ha lehet, java mesterekhez szegődtesse szélnek eresztett inasait, majd mihelyt egy tehetős régi céhbeli tímár jelentkezett, a Hidas utcán eladta a nagy házat, az udvart körülbástyázó műhelyekkel.

Jajdonban évente két olyan nap van, mikor költözködnek. Szent Györgykor tavasz-

szal, ősszel pedig Szent Mihály napján. Ők az apja halálát követő tavaszon költöztek át ide a Gyala útjára. Ez Jajdon leghosszab utcája. A porta Simonffy-örökség volt, s hogy a nagy út parasztfertály felé hajló derekán állott, Szendy Endre túl akart adni rajta, még mikor rájuk szállt. De anyja annak idején állítólag addig sírt, rimánkodott, míg Endre úr letett szándékáról, s a ház megmaradt. Talán már akkor azért ragaszkodott hozzá Krisztina ténsasszony, mert sejtette, egyszer még visszaköltözhet ide. Endre úr engedékenységeiben annak is szerepe lehetett, hogy pince volt az egész épület alatt. A belsőség kisebb, mint odaát volt a Hidas utcában, de a kert jól fölnyúlik a határba. A ház különben öreg, erős építmény, cseréppel fedett s olyanforma, mint általában Jajdon régi házai: tágas szoba néz az utcára, az udvar felé következik a konyha, s mögötte, hátul még egy szoba. Az udvarra néző oldalon tornác, mely a konyha előtt verandaszerűen kiszélesedik.

Akkoriban Ilka nem akadt fönn azon, hogy anyjának miért lehetett fontos az áthurcolkodás. Mikor pedig sok év múlva azon gondolkodott, miért is hagyták ott a Hidas utcát oly hirtelen, választ már nem kaphatott. A mi időnkre özvegy Szendyné koporsójával is kicipekedtek a sáros Kápolna utcán a fekete bóbítás, csótáros lovak. Honna tudta vajon özvegy Szendy Krisztina, hogy ő nem lesz tímárné, mint asszonyanyái ki tudja meddig visszamenőlegesen? De vajon gondolt-e erre egyáltalán? Szendy Endre halála után a szőlő gondja kettejükre maradt. Hatalmas szőlő, közel tízezer tőke, három különböző hegyen. Mindenikhez présház, mindenik körül laza gyümölcsösök. A legnagyobb darab a Verőfény derekán Endre úr telepítése – hat és fél ezer nemes tőke –, ez Ilkánál valamivel fiatalabb.

Kedves Olvasó Tanulók!

Egy régi regény, **Szilágyi István Kő hull apadó kútba** című művének sokadik kiadásából – mi sem bizonyítja jobban értékállóságát! – olvashattok ma részletet rovatunkban. 2008-ban jelent meg hatodik kiadása.

Baljós hangulatú hegyek között fekszik Jajdon, a nevében is tragédiákra utaló város. A kutak kiapadtak, a falubeliek sorra betömik őket. Mindannyiuk lelkét titkok, bűnök terhelik. Szendy Ilka szeretője, a nálánál sokkal szegényebb, családos Gönczi Dénes megölésének bűnét szeretné elrejtetni – nem is a falubeliek, hiszen ők úgy tudják, Amerikába ment, hanem saját lelkiismerete elől. Hogy betemesse a kutat, ahova a holttestet dobta, éjjel köveket gyűjt és a kútba önti súlyos terhét. Egy modern Ágnes asszony-történet.

A bevezető fejezetbe olvashattok bele. Még csak sejtjük, hogy valami nagy titok lapang, s táru fel előttünk a reggel közeledtével...

Bence Erika

Justin vs. Justin

A világ két leghíresebb Justinja minden kétséget kizárva Justin Timberlake és Justin Bieber. Mindkettőjük népszerűsége töretlen, de tesznek is arról, hogy ez így maradjon. Lássuk, hogy a két fenegyerek mi mindenben mesterkedik mostanában.

Justin Timberlake újból zenei vizekre evez

Justin Timberlake nagyjából tíz éve meghatározó alakja a popzenének, eddig mégis mindössze két albumot jelentetett meg. Ez főleg azért van így, mert ingázik a zene és a film között, 2006-ban például úgy döntött, hogy egy időre inkább a filmek világába veti bele magát. Azóta nem is készített új dalt, csak vendégelőadóként lépett fel néhány koncerten. Nemrég viszont felröppentek a hírek, hogy Timberlake pontosan eddig bírta a stúdiózás hiányát, és nekikezdett harmadik nagylemezének munkálataihoz. Azóta meg is jelent új dala, a *Suit & Tie*, amelyet Justin hú producer-szerzőtársa, Timbaland közreműködésével készített, és egy rapszóló erejéig Jay-Z is megjelenik benne. A dal pont azt a soul- és R&B hangzást hozza, amelyet Justintól megszoktunk, és már klip is készült hozzá.

Justin nyílt levelet írt rajongóinak, amelyben megerősítette a közelgő lemez tényét, és konkrétumokat is elárult róla.

– Ez az év felettebb izgalmas lesz számomra. Még tavaly júniusban nekiláttam terveim

megvalósításának, ennek első eredménye pedig máris megmutatkozott egy új dal formájában. Nagyon sok inspirációt merítettem azokból az időkben, amikor padlón voltam. Őszintén bevallom, nem sokat vártam magamtól. Azután mégis bementem a stúdióba, elkezdtem zenélni és énekelni, közben pedig újból magamra találtam. Úgy érzem, megletem az utamat. Talán még soha nem élveztem ennyire a stúdiózást és a dalszerzést, mint most. Az új irányt és az új zeneiségemet The 20/20 Experience néven jegyzem, és remélhetőleg még az idén bemutatom – üzeni Justin Timberlake a rajongóinak.

A *The 20/20 Experience* megjelenése először az év végére lett beharangozva, azóta viszont március 19-ét emlegetik.

Justin Bieber visszatér a gyökerekhez...

Az ügyeletes tinibálvány, Justin Bieber legújabb, mindeddig tizenötmillió példányban eladott nagylemezének akusztikus változatával, a *Believe Acoustical* jelentkezett január végén. Ebből már világos, hogy az albumon a kanadai sztár az aranylemezes *Belive 11* számainak akusztikus verzióit hallhatjuk. Köztük van a *Boyfriend*, az *As Long As You Love Me*, az *All Around The World*, és a *Beauty and a Beat*. A lista három bónuszdallal is kiegészül, így a *Yellow Raincoat*, az *I Would* és a *Nothing Like Us* is megtalálható rajta.

Justin Timberlake

– Ez egy olyan album, amit szerintem szeretnek majd a rajongóim. Nekem is sokat számít, hiszen az egész karrieremet úgy kezdtem, hogy a youtube-on gitároztam, és minden más kíséret nélkül énekeltem. Nekem egyébként így sokkal meghittebb egy dal hangulata – állítja Justin Bieber.

A kanadai srác egyébként jelenleg is világ körüli turnén van, amelynek minden egyes állomásán óriási a felhajtás. Szinte kivétel nélkül mindenhol negyvenöt perc alatt elfogynak a jegyek.

Az énekes 2012-ben több díjat is nyert: az év előadójává választották az American Music Awards Los Angeles-i díjátadóján, az MTV frankfurti, európai díjátadó gáláján pedig három trófeát is kapott. Aminek pedig a rajongók biztos megörülnek, hogy állítólag tévésorozat is készül Justin tinédzseréveiről, de azt még nem tudni, hogy maga Justin feltűnik-e majd a produkcióban.

Még egy filmről hallani Justin Bieber kapcsán. A 2011-es *Never Say Never* című, részben önéletrajzi, részben munkásságát bemutató 3D film sikerén felbuzdulva újabb koncertfilm forgatásába kezdett, egy nemrég zajlott fellépésén Miami-ban.

...de pucér popót is mutat

Nemrég James Franco magára haragította a Justin Bieber-rajongókat. James ugyanis Justin *Boyfriend* dalához készített paródiavideót. James Franco-rajongói és Justin Bieber ellenrajongói természetesen odáig voltak, de a Justin Bieber-rajongók kevésbé, ráadásul eléggé élesen kritizálták a produkciót. A klip Selena Gomeznek is tetszett, de állítólag maga Justin sem repesett az örömtől, amikor meglátta.

Miután pedig rengetegen reklamálták, James Franco azon volt, hogy eltüntesse. Ami azonban egyszer felkerül a világhálóra, az nehezen tűnik el onnan, pláne nyomtalanul. Hasonló cipőben jár maga Justin Bieber is, aki ki tudja milyen elmebeteg pillanatában pucér hátsójának képét tette közzszemlére. Állítólag meg is bánta...

James Franco és Justin Bieber

Összeállította: L. M.

A szenvedélyek albuma

A világhírű olasz tenor, Andrea Bocelli újabb albumot jelentetett meg január végén. A Passione címet viselő nagylemezen az operaénekes többek között Jennifer Lopezzel és Nelly Furtadóval is énekel, a La Vie en Rose című slágert pedig Edith Piaffal adja elő virtuálisan. A szenvedéllyel teli album értelemszerűen a Passione címet viseli, és tizennyolc csodaszép mediterrán stílusú és lüktetésű szerelmes dalt tartalmaz. Az album összesen 75 országban kerül eladásra, még Valentin-nap előtt.

Bocelli a többszörös Grammy-díjas David Foster producerrel dolgozott együtt. A páros 2006-ban már készített közösen egy stúdiólemezt, amely az Amore címet viseli, együttműködésüknek pedig szép folytatása ez a mostani album. A Passione a toszkán születésű Bocelli tizennegyedik stúdióalbuma, összesen pedig mindeddig 23 lemezt jelentetett meg. A gyönyörű mediterrán válogatásban a Love Me Tender, Girl From Ipaema, Sarr Septembre és sok más ismerős sláger is helyet kapott. Bocelli hat nyelven énekel zongora, gitár vagy pedig a Londoni Filharmonikusok kíséretével. Az operaénekes Jennifer Lopezzel a Quizás Quizás című dalt, Nelly Furtadóval pedig a Corcovatót éneкли. Az album tetején Andrea Bocelli a feleségével látható.

1. Will.i.am Featuring Britney Spears: Scream & Shout
2. Justin Timberlake feat. Jay-Z: Suit & Tie
3. Macklemore & Ryan Lewis feat. Wanz: Thrift Shop
4. Taylor Swift: I Knew You Were Trouble
5. The Lumineers: Ho Hey
6. Bruno Mars: Locked Out Of Heaven
7. Lil Wayne feat. Drake & Future: Love Me
8. Swedish House Mafia feat. John Martin: Don't You Worry Child
9. Rihanna: Diamonds
10. Phillip Phillips: Home

Visszatér a rock-kaméleon

A rockkaméleonnak titulált David Bowie 2003-as szív-műtétje óta a zenei világtól elvonultan él. Nemet mondott akkor is, amikor a londoni olimpia megnyitóján való fellépésre kérték fel. Nemrég viszont teljesen váratlanul új dalt adott ki, amelyhez klip is készült, hamarosan pedig nagylemezzel is megörvendezteti rajongóit. A zenevilágot nagyon meglepte, hogy David Bowie terveiről nem lehetett semmit sem hallani, interjú sem adott már jó ideje, és minden előzetes beharangozás meg felhajtás nélkül jelentette meg a Where Are We Now című dalt, amelynek videóját az énekes 66. születésnapján, január 8-án reggel tette fel hivatalos honlapjára. Ezen a napon még egy

bejelentést tett, miszerint harmincadik (!) nagylemeze márciusban jelenik majd meg, The Next Day címmel. Az albumról egyelőre annyit tudni, hogy tizennygy számot tartalmaz, a lemez produceri munkálatait pedig Bowie jól bevált zenei partnere, Tony Visconti látta el. Ő segítette egyébként Bowie eddigi utolsó, 2003-as Reality albumát is. Úgy tudni, turné nem párosul az új albummal, mert még nem is tudnák hogyan bemutatni élőben.

Az újabb csapat

A Red Hot Chili Peppers ún. kislemezvihara, ahogy Anthony Kiedis jellemezte korábban, újra lecsapott a Föld nevű bolygóra. A mostani rész nyolc percig tartja extázisban a rajongókat. A kaliforniai együttes nemrég adta ki legújabb kislemezét, a nyolcperces In Love Dying című dalt. Mint ahogy a zenekar rajongói már bizonyára tudják, a RHCP a 2012-es év második felétől folyamatosan, bizonyos időközönként egy-egy új dallal jelentkeznek. A tizennyolc dalt tartalmazó, kilencrészes széria teljesen új dalokat rejt. Valójában azokat a szerzeményeket publikálja a csapat, amelyeket a hosszú koncertturnék közben írtak, vagy amelyek lemaradtak a legutóbbi albumokról. A legfrissebb bemutatkozó, szám szerint a hatodik single, a szokásoktól eltérően most csak egy dalt tartalmaz, az említett nyolcperces eposzt. A nyárig tartó sorozatból még három kislemez van hátra.

Jócskán megpakolva jön a LibreOffice 4.0

Kine ismerné a Microsoft Office jelenleg legnépszerűbb ingyenes alternatíváját? Az OpenOffice-től különvált LibreOffice az eredeti örökséget viszi tovább, ráadásul hagyományosabb szemléletű kezelőfelülete sok, a Microsoft Office 2003 még nem szalagos kezelőfelülete után sóvárgó régi motorosnak bejön. Azért újításokból is lesz a most megjelenő 4.0-ás verzióban, így a sok kis lépés helyett most egy nagyobbra kerül sor. A felhasználók ebből annyit vehetnek majd észre, hogy belátható időn belül több és nagyobb tudású kiegészítő jelenhet majd meg a csomaghoz.

hogy a Firefoxban használatos Personas bőrcök (skinek) itt is bevethetők lesznek, tetoválhatjuk a LibreOffice-t.

Ubuntu alatt mindeddig hibásan működött a HUD a LibreOffice-ban, így nem tudtuk kihasználni a gyorskeresés lehetőségét. A 4.0-val teljes integrációt ígérnek a fejlesztők, egyúttal a nem Windows alapokon futó kiadásokban alapértelmezetten elérhető lesz a ThunderBird levelezőprogram címtára a LibreOffice-ban. Örülhetnek az Android okostelefon-tulajdonosok is, készüléküket mint nézőképes távvezérlőt használhatják majd az Impress prezentációkészítőben.

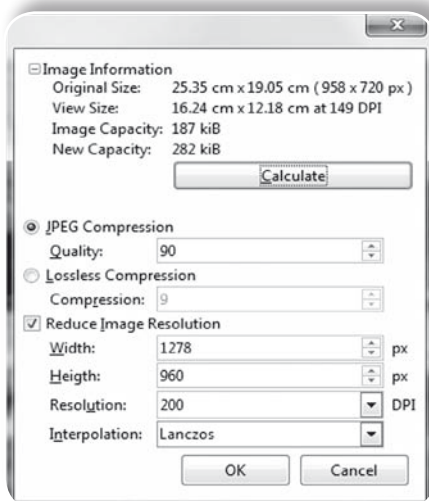

Android okostelefonról távvezérelhetjük az Impress prezentációkat

LibreOffice és Firefox Personas

Teljesen átalakították a program kezelőfelületét, új, widget-barát alapokra helyezve az egészet. Egyrészt jobban fog kinézni a program, másrészt több hasznos úszóalkalmazásunk lesz, és szabadabban állíthatjuk be a kezelőfelületet. Az eddig használt grafikai réteget egy sokkal rugalmasabb váltja fel, és az új API mellett ez is rengeteg új fejlesztés számára nyit majd kaput, LibreOffice úszóalkalmazások özöne várható ebben az évben. Eddig használtuk, mert ugye dolgoztunk, de most az előzetes képeket elnézve örömmel is fogunk ránézni – ebben szerepe van annak is,

Csökkenthető a grafikák helyigénye újratömörítéssel

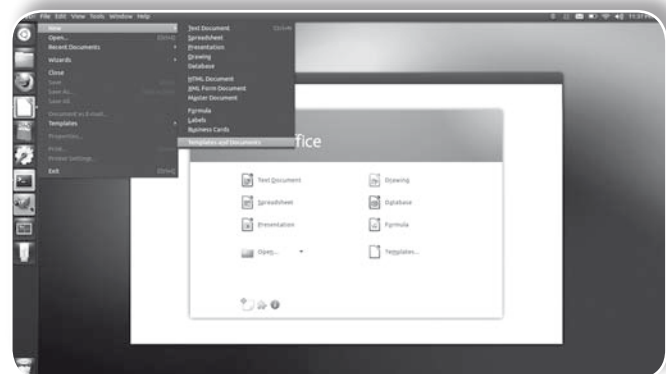
Persze eddig is nagyon jó Microsoft Office kompatibilitást kaptunk, de minél több állományformátummal dolgozhatunk, annál jobb. Ezen túl a Microsoft Publisher dokumentumok is beolvashatók és kitesztelték a Visio formátumtámogatást is, egészen a Visio 2013-ig. Megjelenik a CMIS protokoll, amivel a dokumentumkezelő rendszerekben (Alfresco, Nuxeo, SharePoint) tárolt fájlok is könnyen elérhetők.

co, Nuxeo, SharePoint) tárolt fájlok is könnyen elérhetők.

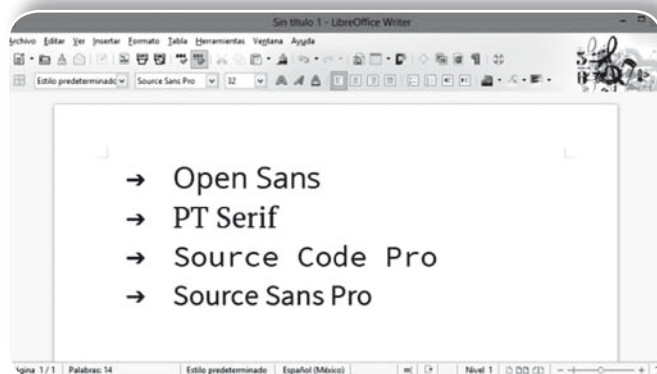
Nem sokan ütköztünk bele, de az ODF dokumentumok mérete nem haladhatta meg eddig a 2 GB-ot, ami most 4 GB-ra módosul. Egyúttal javították a képek, multimédiás beágyazott anyagok megjelenítésének gyorsaságán és minőségén, simábban dolgozhatunk majd.

Kapunk majd egy pár új fontot (Open Sans (Ascender), PT Serif (ParaType), Source Code Pro és Source Sans Pro (Adobe), jegyzeteket fűzhetünk szövegdokumentumokhoz is, és ezentúl kimásolhatók a szövegek a dialógusdobozokból is. Megújult a Calc számológép motorja is, javult a véletlenszám generátor (RAND), és megjelentek új függvények is (AVERAGEIF, SUMIFS, AVERAGEIFS and COUNTIFS). A Pivot table már többszörös kijelölés mellett is használható. Újratömöríthetjük a beágyazott grafikákat, egyelőre a Calc, Draw és Impress modulokban, a Write-ban még nem.

Ezek csak a legfőbb újdonságok, sok egyéb apróság van még, ami miatt érdemes lesz alaposabban ránézni a február elején megjelenő LibreOffice 4.0 csomagra.

Végre működik Ubuntu alatt a HUD támogatás a LibreOffice-ban is

Néhány ingyenes fonttal frissül a kínálat

KOS

A kedvesed egy kicsit több szabadságot szeretne. Érdemes lenne egy külső szemlélőt megkérdezni, hogy ő hogyan látja a kapcsolatokat. Nem kell rögtön mindenkit szembesítened a véleményeddel, de az sem jó, ha mindenhez megértően viszonyulsz, mert vannak olyan dolgok és emberek, akik ezt nem érdeklik meg.

BIKA

Folyton olyan dolgokat mondasz és kérsz másoktól, amikkel felidegesíted őket. Jobb, ha most kimaradsz a kommunikációból. Ez a hét kedvez, hogy elmenj olyan helyekre, ahol még nem jártál. Nem kell messzi célokra gondolnod, elég, ha olyan helyeket keresel fel, amelyeket a barátaid ajánlottak.

IKREK

Nagyon büszke leszel magadra, mert egy olyan helyzetből vágod ki magad, amivel nagy elismerést vívsz ki a környezetedtől. Úgy érzed, hogy a kapcsolatodban nem egyenrangú félként kezelnek. Ne törődj bele ebbe, inkább cselekedj, mielőtt ez túlzottan elrontana mindent kettőtök között.

RÁK

Fagyos a hangulat a családban, és senki sem tesz azért, hogy feloldjátok ezt a helyzetet. Te is bocsánatot kérhetnél, még akkor is, ha tudod, hogy nemcsak te hibáztál. Van egy személy, aki mellett teljesen önmagad lehetsz. Ő a legjobb barátod, és nagyon rossz, hogy ritkán látod, és kevés időt tudsz vele együtt tölteni.

OROSZLÁN

A kisördög ott ül a válladon, és folyton csak rossz dolgokat suttog a füledbe. Egy olyan döntés előtt állsz, amit tisztességesen is megoldhatnál, de nagyon csábító a másik, rizikósabb, de könnyebb út. Nagyon várod a hétvégét, mert rég nem látott barátokkal találkozol.

SZŰZ

Furcsa álmaid vannak mostanság. Egy olyan személlyel álmodsz, akit már nagyon régóta nem láttál, és álmodban teljesen valóságosnak tűnt minden vele kapcsolatos dolog, de félsz neki elmesélni, hogy újra eszedbe jutott, és róla gondolkozol.

MÉRLEG

Vigyázz a telefonodra, mert egy véletlen baleset folytán leejtheted és tönkremehet. Valahogy minden kihullik a kezedből, persze ez addig nem nagy gond, amíg anyagi károd nem származik belőle. Nagyon erős a saját magadba vetett hited, így nagy dolgokra leszel képes. Hamarabb megcsinálsz mindent, és sokkal jobb hatással leszel másokra is.

SKORPIÓ

Szeretsz játszani, de azt nem szereted, ha játszadoznak veled. Valaki csúnyán megpróbál átéjteni, de szerencsére te rájössz a turpisságra, még mielőtt hülyét csinálna belőled. Figyelj oda, hogy mire adsz ki nagyobb összeget. Inkább vizsgáld meg a terméket többször, mert könnyen megjárhatod.

NYILAS

Romantikus hangulatban vagy, így nem hiányozhatnak a szerelmes dalok és a kedves üzenetek, e-mailek, amiket a kedvesednek küldesz. Kicsit zokon veszed azonban, hogy ő nem válaszol ezekre rögtön. Ne vedd fel, egyszerűen nagyon elfoglalt. Napról napra boldogabb vagy, és ez jó hatással van rád.

BAK

Várod már a tavaszt, és érzed, hogy kezdenek lemerülni az elemeid is. Vigyázz, hogy ne temessen maga alá a tavaszi fáradtság. Egyél sok vitamint és gyümölcsöt! Te igazi tavaszkedvelő vagy, és csak lehangol, hogy van még egy pár hét addig. Pontosan tudod, hogy mit akarsz, de sajnos nemcsak rajtad múlik a dolog sikeressége.

VÍZÖNTŐ

Jó néha megállni és csodálkozni, hogy mennyire szép is az élet. Szinte nyitott könyv vagy az emberek előtt, ezért minden érzelm azonnal kiül az arcodra. Sokan észreveszik, hogy a szokottabbnál is vidámabb vagy. Meg is van rá az okod, de még nem akarsz elárulni a külvilágnak.

HALAK

Kicsit kétségbe vagy esve, mert nem látod a jövődet. Nem tudod, hogy merre és hová indulj el. Nehéz döntés előtt állsz, ám segítséget mindig kérhetsz. Kedved lenne elvonulni a világ elől, és csak aludni és aludni. De már csak egy kicsit kell kitartani, és véget érnek a megpróbáltatások.

Randitippek félénkeknek

Nem kerül túl nagy erőfeszítésbe, csak egy picit odafigyelés kell ahhoz, hogy legyúrd a félénkséged! Hogyan?

1. Tipp: lélegezz!

A légzéstechnika abban az esetben is segít, ha a torkodban érzed a szíved dobogását, amikor meglátsz egy számodra tetszetős személyt. Tehát vegyél egy jó mély levegőt, és tartsd benn egy darabig. Ezzel a levegővel pluszoxigénhez juttatod a szervezeted, és egy picit megnyugszol. Jótékony hatással van a lassú légzés a beszédközpontodra is, nem fog remegni a hangod, vagy nem csuklik el, amikor beszélgetésre kerül a sor.

2. Tipp: fogadd a bókot!

A lányok általában nem tudják, hogyan kell elegánsan fogadni egy bókot. Ez baj, mert a fiúk szépen lassan leszoknak a bókolásról. Amikor azt mondja, hogy szép a ruhád, akkor ne úgy fogadd, hogy ja, ez a szedett-vedett rongy, hanem köszönd meg. Nem kell túlzásba vinni, csak mondd a kö-

vetkezőt: köszönöm, kedves tőled. Nehéz lesz elsőre, ha nem vagy hozzászokva, de gyakorolj. Így egyre több bókot kapsz, hiszen vevő vagy rá!

3. Tipp: javíts a tartásodon!

Figyeld meg, hogyan állnak a magabiztos emberek. Behúzzák a hasukat, és kitolják a mellkasukat. Tedd te is ezt. Tedd lazán csípőre a kezed, és húzd ki magad. A fejed soha ne lógasd, emeld fel, és nézz egyenesen a másik szemébe.

4. Tipp: légy megközelíthető!

A félénkség egyfajta falat húz köréd, jobb, ha ezzel tisztában vagy. Mivel visszahúzódsz, és halkán beszélsz – akkor is keveset –, túlságosan titokzatosnak vagy unalmasnak tűnhetsz. Ezen egyszerű változtatni. Például ne tedd keresztbe sem a lábad, sem a karjaid, amikor leülsz. Érezd jól magad a bőrödben, és mosolyogj. A barátságos mosoly sokakat vonz. Ha nyitott vagy másokra, ők is nyitni fognak feléd.

5. Tipp: próbálj határozott lenni!

Igen, ez a legnehezebb. Hiszen alapjában véve nem vagy az. Egyetlen lehetőség van, utánozd azokat, akik határozottan viselkednek. Ne félj tőlük, és ne is gondold, hogy jobbak valamiben, mint te. Nekik ilyen a természetük. Ha megkaparintasz egy-két trükköt, és alkalmazod is, szinte azonnal magabiztosabbnak tűnsz.

Extra tipp: teremts szemkontaktust!

Ez nagyon fontos. Ne hajtsd le a fejed, ha ismerkedni akarsz. A szem a lélek tükré. Ha szembe mersz nézni azzal, akivel beszélsz, olyan láthatatlan kapcsolódás alakul ki közöttetek, amire mindketten emlékezni fogtok. Minden szemkontaktusnak varázsa van, mert szinte az összes érzelmet ki lehet fejezni egy pillantással.

Olyan vagy, amilyen gyümölcsöt szeretsz

Talán meglepő, de létezik olyan elmélet, amely szerint az általunk leginkább szeretett és rendszeresen fogyasztott gyümölcsök is befolyásolják személyiségünket.

Alma

Nyitott, optimista és vidám az alapszemélyiséged. Szereted a mozgalmas életet, az utazásokat. Temperamentumod magával ragadja a környezetet, így nem csoda, hogy sokszor vagy a társaság hangadója. Szereted a nagy társasági életet, megjelenésedben pedig nem riadsz vissza az extravagáns ruháktól, külsőtől sem.

Ananász

Neked nincsenek önbizalom-problémáid. Határozott vagy, és általában eléred a célod. Fontos, hogy közben figyelj mások érdekeinek a meg nem sértésére is, de mivel gyorsan tanulsz, ezért könnyen megbirkózol ezzel a feladattal is.

Banán

A banán rajongói kedves, jószívű emberek, akik mindenkinek segítenek maguk körül. Hatalmas szíved van, amibe azok is beleférnek, akik néha mégis megbántanak téged. Megértő vagy és megbocsátó. Sajnos nem

mindig viszonzózzák a jóságodat. Néha kevesebb önbizalom szorul beléd a kelleténél, pedig nyugodtan bízhatnál magadban.

Dinnye

Akkora a szíved, mint egy dinnye, rengeteg ember beleférhet. Segítőképz vagy, és mindent megteszel azért, hogy mások segítségére legyél. Igaz, hogy néha ezzel saját problémáidat próbálsz elfedni, de jobban tennéd, ha inkább farkasszemet néznél azokkal is. Épp elég energia és ész szorult beléd ahhoz, hogy megoldd a dolgodat. Ne várd el másoktól, amit te adsz nekik, inkább vedd a kezébe az irányítást!

Szőlő

A szőlőt szerető embereknek jó érzékük van a szép dolgokhoz, ezért nem ritka, hogy nagy művészek válnak belőlük. Színes egyéniségek, akik érdeklődésébe számtalan dolog belefér. Kiegyensúlyozottak és finom lelkek, akik ritkán jönnek ki a sodrúkból. Ha azonban megharagszanak, akkor az nagyon lát-

ványos, erőteljes düh formájában jelentkezik.

Barack

Nyílt vagy, őszinte, és a kommunikációval mindenkit képes vagy levenni a lábáról. Optimizmusodat másokra is átviszed, így remek légkört teremtesz bárhol. Nem tartasz sokáig haragot, inkább a pozitívumokra koncentrálsz.

Körte

Igazi jó barát vagy, akit bárkikor fel lehet hívni egy komolyabb beszélgetésre. Képes vagy nagyon gyorsan ráhangolódni másokra, így megérted a problémájukat, és gyakran segítesz is másoknak. Néha túl érzékeny vagy.

Narancs

Életerős, lendületes és erős vagy – testileg és lelkileg egyaránt. Nehezen képzeled el a napjaidat sportolás, kikapcsolódás nélkül. Kitartható és megbízható vagy, emellett remekelsz a társaságban is, körülötted mindig sok barát, ismerős mozog.

XXVIII. Szólj, síp, szólj!

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya és az Újvidéki Rádió huszonnyolcadik alkalommal hirdeti meg az általános iskolások népzenei vetélkedőjét. A jelentkezők különböző kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek. Három-öt perces műsorral léphetnek föl, a csoportok létszáma nem haladhatja meg a tizenötöt. A táncmuzikánsok mintájára alakult együtteseknél az átlagéletkor számít. Egy versenyző szóló kategóriában csak egyszer szerepelhet.

A vetélkedőt **2013. április 20-án** tartjuk az Újvidéki Rádióban.

Jelentkezési határidő: **2013. február 28.**

A benevezéseket a következő címre várjuk:

Újvidéki Rádió, Ignjat Pavlas u. 3., 21000 Novi Sad,
a borítékra írják rá: **Szólj, síp, szólj!**

Amit nem szabad kihagyni a jelentkezési lapról: név, lakcím, telefon, település irányítószámmal, iskola vagy művelődési egyesület, osztály, a felkészítő neve, az összeállítás címe, táji meghatározása és időtartama, énekes vagy hangszeres kategória, hangszerek, csoportok esetén hány fős az együttes.

Bővebb felvilágosítás a 064/ 81-95-216-os mobiltelefonon kapható, Szabó Gabriellánál.

NEVEM: **Dimović Zsasklina.**

BECENEVEM: Zsaki, Lina.

HAJAM SZÍNE: Szőkésbarna.

SZEMEM SZÍNE: Zöld.

MAGASSÁGOM: 155 cm.

CÍMEM: 24430 Ada, Petar

Drapšin u. 37.

ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh

Károly Általános Iskola, 6. b.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Girizd

Toth Andrea biológia-

tanárnő.

LEGKEDVESEBB

OSZTÁLYTÁRSAIM: Adél,

Hédi, Viola, Maxi, Mór, Orsi,

Mi, Emese, Andi.

KEDVENC ÓRÁIM: Rajz,

biológia, zene, szerb, torna,

osztályfőnöki.

KEDVENC SPORTJAIM:

Röplabda, foci.

KEDVENC CSAPATAIM: Real

Madrid, Portugal.

KEDVENC JÁTÉKOSAIM:

Ronáldo, Pepe, Benzema.

KEDVENC ÉNEKESEM: Sok van.

KEDVENC ZENÉM: Sok van.

Gangnam Style.

KEDVENC SZÍNEIM: Rózsaszín,

piros, sárga, ciklámen, kék,

fekete, fehér, zöld.

KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya,

cicus.

KEDVENC ÉTELEIM: Pizza,

spagetti, sajtos tészta.

KEDVENC ITALAIM: Sprite,

7up, Alpella, Coca-Cola.

AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI:

Pizza, spagetti, tea, leves.

MIT CSINÁLOK SZABAD

IDŐMBEN? Facebookozom,

tévét nézek, zenét

hallgatok, sms-ezek,

sétálok.

KEDVENC ÉVSZAKAIM:

Nyár, tél.

MI LESZEK, HA NAGY LESZEK?

Még egyelőre nem tudom.

HA LEHETNE, MIN

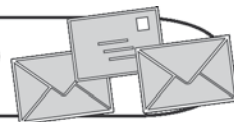
VÁLTOZTATNÉK? Több

időt kellene szentelnem a

tanulásra.

NO ÉS A SZERELEM? Titok!

MIZUJS?

Sikerek a Bátaszéki Matematikaversenyen

Február 2-án Újvidéken, a Petőfi Sándor általános iskolában Tapiska Szilvia főszervezésében megtartották a Bátaszéki Matematikaverseny vajdasági döntőjét.

Az idén a vajdasági csapat tizedik alkalommal kapcsolódott be a megmérettetésbe. A vajdasági döntőről a 49 meghívott tanuló közül 2013. március 22-én négy felsős diák utazik Bátaszékre, a nemzetközi döntőre:

Besnyi Levente, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka; Apró János, 6. osztály, Október 10. iskola, Szabadka; Sétáló Denisz, 7. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya; Korhecz Réka, 8. osztály, Kizúr István iskola, Szabadka

A bátaszéki főszervezők elégedetten nyugtázták, hogy a Vajdaságban is immár hagyományossá vált matematikai tehetség-gondozásnak köszönhetően diákjaink az utóbbi években igen szép eredménnyel szerepelnek a versenyükön.

Az Újvidéki Módszertani Központ koordinátori munkáját az Emberi Erőforrások Minisztériumának Külhoni Magyarok Osztálya támogatja, lebonyolítója pedig a Balassi Intézet.

Tapiska Szilvia

Kishírek a csantavéri iskolából

2013. január 10-én iskolánk több tanulója ismét részt vett a Kovács Sztrikó Zoltán elnevezésű fizika-kémia általános iskolai diákversenyen. Kémiából és fizikából is első helyezettek lettünk. Osztályunkat fizikából Ander Patrícia és Gregus Áron, kémiából pedig Ali Arsen képviselte. – **Ander Patrícia, 8. b osztály**

Az elmúlt osztályfőnöki órán kiválasztottuk, hogy milyen ruhában szeretnénk fényképezkedni. A lányok vörös színű blúzt választottak, a fiúk pedig fekete inget. Mindenkinek nagyon tetszik. Reméljük, szépek leszünk. – **Zélicity Alekszandra, 8. b osztály**

2013. január 25-én iskolánk különleges ünnepet ült. Átadták a felújított pavilonokat. Jelen volt Kern Solya Mária, a városi képviselő-testület elnöke, az iskolaszék több tagja és a sajtó képviselői is. Az ünnepség végén Utcai Róbert atya felszentelte az új épületet. – **Mecserik Balázs, 8. b osztály**

Hogyan vitázol?

**Megtudhatod, ha kitöltöd ezt a tesztet. Papír, ceruza a kézbe!
Írd fel válaszaid betűjeleit, majd számold össze, hány pontod van.**

1. Anyukád nem enged el egy buliba. Hogy győzöd meg?

- a) Sokáig győzködöm, a végén úgyis elenged. (1 pont)
- b) Kérem, hogy most az egyszer tegyen kivételt. (0 pont)
- c) Kiakadok, bevágom a szobám ajtaját. Azt remélem, így meggondolja magát. (2 pont)

2. A buliban szándékosan neked ütközik egy lány....

- a) Bocsánatot kérek, pedig nem is az én hibám volt. (0 pont)
- b) Én is meglököm. (2 pont)
- c) Megkérem, hogy máskor jobban vigyázzon. (1 pont)

3. A legjobb barátnőd randizik a titkos szerelmeddel...

- a) Szóba se állok vele. (0 pont)
- b) Megkérdezem, mi történt, nem értettem-e félre valamit. (1 pont)
- c) Válasszon: vagy ő, vagy én. (2 pont)

4. A pénztáros kevesebbet ad vissza, mint amennyit kéne...

- a) Barátságosan felhívom a figyelmét a hibára. (1 pont)
- b) Azt gondolom, rosszul számoltam ki. (0 pont)
- c) Óriási jelenetet rendezek. (2 pont)

Értékelés

0–2 pont: Engedékeny

Engedékeny vagy, nem szoktál káromkodni. Nyugodtan kimutathatod a rosszkedvedet, ezt is el kell fogadniuk az embereknek.

3–5 pont: Igazságos

Igazságos vagy a döntést illetően. Elfogadod mások véleményét is, de kiállsz a sajátod mellett is. Higgadt vagy a viták közben. Csak így tovább!

6–8 pont: Méregbe gurulsz

Felkapod a vizet, és támadással védekezel. Vegyél nagy levegőt, és hallgatsd meg a másik fél véleményét is!

Messe, a Fülöp-szigetek partjainál, hol a hegyek sárkány módjára köpködik a tüzet, vihart mormogó égbolt alatt, öblösen kavargó vizek felett, volt egyszer egy ember és egy asszony. Sárból-sásból kicsi kunyhót tapasztottak a nagy sziklafal oldalába, ott éldegéltek ég és föld között.

Egy szép napon az asszony gyermeknek adott életet. Nyúlánk volt a teste, oldalán uszonyok nőtték, szájában tűhegyes fogak. Cápa volt ez inkább, nem is gyerek.

– Ne sírj, te asszony, ha megszülted, csak a miénk már – mondta a szegény halászember, mert ugye, mi más lett volna a mestersége. Bölcső gyanánt vesszőkosarat szerkesztett a fiának, azt leeresztették a tengerbe, ott lubicolt a kicsi naphosszat. Szülei Aranykorallnak nevezték el, így hívták ugyanis a Cápakirálynőt, s ők azt remélték, pártfogásába veszi majd elsősülöttjüket.

Apja varázsfüvet szedett neki a parton, édesanyja azzal fűszerezte a tejét, ízlett is a cápafiúnak. Tíz nap alatt kінőtte a sáskosarat, szülei karjukban vitték át egy közeli barlangöbölbe. Ott is tovább táplálták varázsfüvel, s újabb tíz nap alatt a fiú hatalmas, gyönyörű cápává serdült. Szülei azt gondolták, így már rábízhatják az óceánra, elbúcsúztak tőle, meg-simogatták, és hazamentek.

Egyik éjjel azonban az édesapa felserkent gyékénynyoszolyáján:

– Álmot láttam, te asszony, a fiam jött elébem, nagy útra indul, kérte, segítsék rajta!

– Jaj, szegénykém, szirtek megsebzik, halászok kifogják!

– Asszony, tudod jól, Aranykorall cápafiú, kalandoznia kell hát, hogy büszke cápa lehessen. Egy napon tán még a Királynővel is találkozik.

Másnap éjjel a halász varázsfüvel, csirketollal és kókuszdióval a kezében a partra sietett. Jöttén a cápafiú kiemelkedett a habokból, és hagyta, hogy szülei hosszan öleljék-csókolgassák.

Fogott ekkor az apa hét csirketollat, fel-törte a kókuszdiót, annak tejébe varázsfüvet morzsolt, és a folyadékkal bekente fia testét.

– Akit ennek a fűnek ereje oltalmaz, földön és vízben sebezhetetlen lesz.

Aranykorall teste ragyogott, erősen és bátran fickándozott a habokban, édesanyja meg is tapsolta örömeiben. A fiú percet se késleltetett, úszott, egyre úszott, mígnem Kenala, a cápaherceg barlangjához ért.

– Emberszagot érzek! Ki merészel háborogni? – mordult fel Kenala.

– Ne neheztelj rám, herceg! Asszonytól születtem, de testvéred vagyok! Elhagytam szüleimet, hogy végigjárjak minden cápaurságot. Velem tartasz-e világot látni?

Aranykorall, a cápafiú

Aranykorall hangja édes volt, akár a kókusz-tej, így aztán a herceg rögtön meg is enyhült iránta. Olyannyira, hogy uszonyukat összepasztva együtt folytatták útjukat, mígnem egy újabb barlangüreghez értek.

– Emberszagot érzek! Ki merészel háborogni? – hördült fel Hito, a cápanépek másik hercege.

Aranykorall csirketollnál selymesebb hangja hallatán azonban ő is megennyhült, és további barátokat szerezve együtt folytatták útjukat, míg csak Aranykorall Királynő barlangjához nem értek. Az Úrnő már várta őket, hiszen a tengeri algák, moszatok és korallok megsúgták neki, hogy számtalan barátjával közeledik a cápafiú, aki az ő nevét viseli, és elhozza végre a békességet emberek és cápák között. Így szólt hát méltósággal:

– Menj, és harcold ki, hogy az ember ne mártsa többé szigonyát cápatestbe, a cápa ne egyen többé embert! Erővel vétezzek fel, hogy bárki neked támad, sebzetten vízbe merüljön, vagy hassal felfelé lebegjen a felszínen.

Ment is Aranykorall, hogy feladatát teljesítse, és egy tengerszorosban szembe találta magát az emberevő Kaluval, a nagy cápafejedelemmel.

– Emberszagot érzek! Aranykorall, csak te lehetsz az! Tágulj innen, ne zavard vizeimet! Aki emberfia ezen a szoroson áthalad, annak csónakját felborítom, annak húásával éhemet oltom, annak vérével szomjamat oltom.

– Ne neheztelj rám, nagy fejedelem! Asszonytól születtem, de cápa lettem! Királynőnktől a békességet hoztam. Engedj utamra engem!

Kalut azonban nem hatotta meg Aranykorall varázsfünel is balsamosabb hangja.

– Soha, míg élek, és amíg egyetlen cápavitézem él még!

A vöröslő telihold alatt rettentő csata kezdődött ekkor. Fogak csattogtak, cápabőr her-sent, cápavértől színesedett a tengeri tajték. Hajnalra azonban Aranykorall és barátai győztek az emberevő cápák felett.

Azóta a Fülöp-szigetek partjainál, hol a hegyek sárkány módjára köpködik a tüzet, a halászok évente egyszer útra kelnek, és a tengerszorosban, ahol Aranykorall legyőzte Kalut, hálából kókusztejet öntenek, varázsfüvet és csirketollakat szórnak a tengerbe. A ragyogó bőrép cápák nem bántják őket, fel-alá úszkálnak körülöttük a selymes vízben.

Óceániai mese, Lackfi János átdolgozása

Valentin-napi szokások a világban régen és most

Finnszág

A finnek nem tartják kifejezetten a szerelemesek napjának február 14-ét, sokkal inkább a szeretet napjának, hiszen a barátokkal való szoros kapcsolat az, amire ilyenkor emlékeznek. Ezen a napon kis kártyákkal és kedves üzenetekkel tudatják a másikkal, hogy mennyire fontos számukra a barátságuk.

Franciaország

A franciáknál a Valentin-nap korábban nemcsak a szeretetről és a szerelemtől szólt, ez a nap volt kikiáltva a flörtölés ünnepnapjának is. Elhíresült az a középkori szokásuk, miszerint ilyenkor a férjes asszonyok szaba-

dabban flörtölhetnek, a férfiaknak pedig ezt meg kellett bocsájtani nekik.

Olaszország

Olaszországban a Valentin-nap megünnepléséhez egy igazán romantikus hagyomány társul. A szerelmesek egy lakattal szimbolizálják összetartozásukat, a lakat mindkét kulcsát pedig a vízbe dobják, ezzel jelképezve, hogy a köztük lévő köteléket nem bonthatja fel semmi és senki.

Japán

Japánban az a szokás, hogy február 14-én a lányok kis ajándékokat adnak, általában csokoládét, a hozzájuk közel álló férfiaknak. Náluk a tisztelet és a nagyrabecsülés jelképe ez a nap, nemcsak a párjukat, a család férfitagjait is megajándékozzák, akik ugyanezt teszik a nőikkel március 14-én.

Magyarország

Manapság Magyarországon is többnyire a virágajándékozás és a kedves üzenetek küldése vált szokássá, ám ez csak az elmúlt húsz évben lett így. Korábban inkább vallási színezete volt ennek a napnak, amikor is a házasság szentségéért mártírhalált halt papot ünnepelték a templomokban ország-szerte. A népi hiedelmek szerint, ha Bálint-napon száraz, hideg az idő, akkor jó lesz a termés. Úgy tartották, hogy ezen a napon választanak párt a verebek, és ekkor jönnek vissza a vándorló vadgalambok.

A világ rengeteg országában ünneplik a Valentin-napot, mégis mindegyikben kicsit más szokások terjedek el.

Egyesült Államok

Az USA-ban ma leginkább lapokat küldenek, és apró ajándékokkal lepik meg egymást a szerelmesek. Ott sem volt azonban ez mindig így: korábban február 14-e volt az a nap, amikor pótolhatóak voltak az elmaradt születésnapj és névnapj jókívánságok, és a haragosainkat is kötelező volt ezen a napon meghallgatni.

Anglia

Az angoloknál a Valentin-napi legjellegzetesebb szokás az volt, hogy azt az ellenkező nemű személyt, aki reggel először szembejött velük, Valentinnak kellett szólítani. Mindez hetekig megmaradt, sőt az is gyakori volt, hogy egész évben kitüntetett figyelmet szenteltek egymásnak az így kialakult párok.

Szívdesszert

Készíts egy bűbajos, könnyű, csábító édességet Valentin-napra a Szerelmednek, a barátaidnak vagy magadnak!

Hozzávalók – a piskótához: 1 db 23 cm átmérőjű kész piskótalap, 1 evőkanál málnadzsem; a krémhez: 300 g fehér csokoládé, 500 ml tejszín, 10 g zselatinlap; a málnás tetőhöz: 300 g málnadzsem, 5 g zselatinlap; a dekoráláshoz: kókuszreszelék.

Elkészítés: A piskótalapot helyezd egy kb. 23 cm átmérőjű torta-rikába, és vékonyan kend meg málnadzsemmel.

Először a krémet kell elkészítened. A tejszínt lassú tűzön melegítsd fel, tedd bele az összetördelt csokit, és kevergesd, amíg elolvad. A zselatinlapokat áztasd be hideg vízbe. A megolvastott csokis tejszínt hűtsd le, majd habverővel habosítsd. A zselatintlapot vedd ki a vízből, nyomd ki belőle a vizet, majd olvaszd meg. Folyamatos keverés mellett keverd a krémhez, majd addig forgasd a krémet, míg kicsit el nem kezd sűrűsödni.

A krémet egyenletesen terítsd el a piskótán, majd tedd a tortát a hűtőbe, amíg megszilárdul.

A krémmel alkalmazott módon, hideg vízbe áztasd be a zselatinlapot, majd nyomkodd ki belőle a vizet, olvaszd meg, és folyamatos

keverés mellett öntsd a málnadzsemhez. Az így kapott sűrített dzsemet egyenletesen terítsd el a hideg krém felszínén.

A tortát ismét hűtsd le annyira, hogy stabilá váljon. Ha kellően kihűlt, egy szív alakú kiszúróval szúrj ki a tortából desszerteket.

Kókuszreszelékkel meghintve tálald a meglepetést.

TARKA OLDAL

					✿				✿	
	✿			✿				✿		
	✿								✿	
			✿			✿				
			✿			✿				
	✿								✿	
		✿		✿	✿	✿		✿		
					LY					

Berakós rejtvény

Ceruza

- Mit csinál a ceruza, ha fél?

- ...

A választ megkapod, ha berakod a rejtvényrácsba az itt lévő szavakat, betűhalmazokat.

Kétbetűsek: AD, ÁL, ÁR, DI, IK, KI, ÓV, RA, RÁ, RÁ, RU.

Hárombetűsek: ALÍ, COD, EST, ÉDI, ODU, RNI, TÁV, TSÓ.

Négybetűsek: ARAT, ÁRUL, HÁRS, MÉSZ, ÓRÁS.

Ötbetűsek: ADÓZÓ, ODERA, TÚRNI.

Hétbetűs: NERETVA.

Kilencbetűsek: KOZMETIKA, ROVÁSÍRÁS.

Tizenegy betűsek: AKADÁLYFUTÁS, KANÁRIMADÁR.

Betűrejtvények

1 XLM

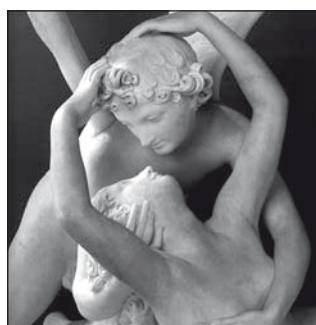
2 $\frac{L}{2}$ É
M

3 =N L:Ó

4 +
LŐ

Skandináv rejtvény (6.)

Valentin-napra rejtvényünk megfejtése a szerelem római isteneinek és egy görög istennek a neve.

	ÁLLÁSPONT (ÉK. H.)	▼	SZÍNESZ-KÖRÜT	▼	TETEJÉRE	▼	KÖZÉLET	▼	ADAT (ÉK. H.)	▼	IDÉGEN NŐI NÉV (ÉK. F.)	▼	◆
	VATIKÁN		NEM ÉJJELE		SZABADKA		1000		-RA, ...		RÚD VÉGEI		↘
	FORDÍTVA EURÓPAI HEGYSÉG	▶					DARABOT SZÍNRE VISZ HENTES-ÁRU	▶					
	E. P. N.	▶			BAGOLYFAJ FORGÓ GÉP-RÉSZ	▶			IPSZILON	▶	KALAP KÖZEPE	▶	SZÉN
	EGY	▶											CSERMELE
◆	ALÉL BETŰI SZERETNE ENNI	▶	ALLAM-HATALOM FIZETÉSKÉP-TELENSÉG	▶					KATASZTRÓFA RÉSE	▶	BECÉZETT SZŰLŐ ÁRAM BETŰI	▶	
VICC	▶		LÉDA EGYNEMŰI	▶	ZÉRÓ FORDÍTVA NAGY-HATALOM	▶	SUGÁR	▶	SZOBROT HELYEZNEK RÁ	▶			
			ÁRASZT	▶			RAGASZTÓ	▶					
RADNÓTI SZERELMES VERSE	▶								HÍRES OLÁSZ HEGEDŰ-KÉSZÍTŐ	▶			
KEDVEZŐ HELYZET	▶				SEMMIKOR	▶			SZERÉMSÉG	▶		JÓSZÍVŰ	▶
					FÉL ÖT	▶			SVÉD-ORSZÁG	▶		NITROGÉN	▶
KÉN	▶	DÉRY TIBOR	▶	TEJTERMÉK (ÉK. H.)	▶		TÉLI JÁTÉK (ÉK. H.)	▶					

Szókihúzó

A	L	Á	L	M	O	Y	G
L	É	V	F	U	T	Á	S
U	Z	N	A	R	R	U	D
D	S	A	L	I	E	F	Z
T	L	A	V	Í	R	O	Z
T	E	G	N	A	P	G	N
E	É	T	I	A	R	A	P
J	G	N	L	N	A	T	P

ALUDTEJ

JÉGVIRÁG

MURI

DURRAN

LAPOZ

PARA

FOGAT

LAVÍROZ

SZÉL

FUTÁS

LEÉG

TEGNAP

GYOMLÁL

Húzd át a fenti szavakat a rejtvényrácsban balról jobbra, jobbról balra, fentről le, lentől fel, és az átlók irányában. Ha összeolvasod a megmaradt betűket, megtudod, mit ünnepelünk február 14-én.

Szóbetoldó

		D				D		
	N	I				R	A	
K	I	M				S	L	Ó
	T	R				C	S	
		T					D	

Csak egyetlen szót kell találnod, amellyel minden sorban értelmes szót alkothatsz.

Lóugrásban

A	A	A	A	K
S	K	K	G	T
Ö	S	M	A	N
R	Z	I	Ö	Y
Z	R	A	I	N

A rejtvényrácsban két Tisza-parti helység neve rejtőzik. (A lóugrás szabályai szerint fejsd.)

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

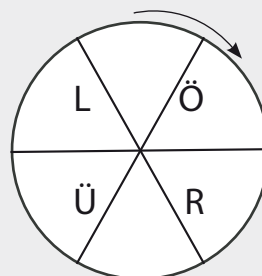
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Meghatározások:

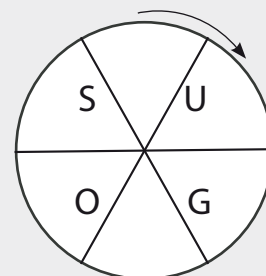
1. Leszáll a repülő,
2. ..., halász, madarász,
3. Ilyen állat a róka,
4. Kalapnak is van,
5. Agrárszköz,
6. Festék helyett kerül a falra

Az átlóban egy, a hegyes vidékeken előforduló téli jelenség nevének kell kialakulnia.

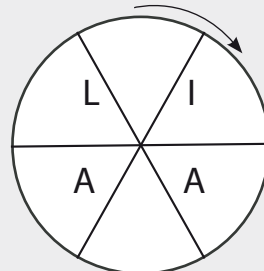
Betűkörök

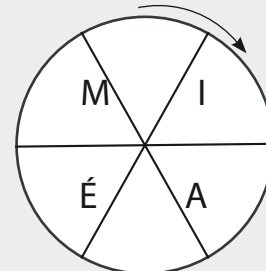
1. Megszóal az ágyú

2. Rejteget

3. Nagy győzelem

4. Fejdísz ékkövekkel

Írd be a megfejtéseket a körökbe. Helyes megfejtés esetén az üres mezőkbe azonos betű kerül.

A 5. szám megfejtései

Keresztrejtvény

- ...nálam hülyébbet, aki ad.

Betűrejtvények

1. barátfüle,
2. mákos guba,
3. fánk,
4. sósperec

Anagramma

húshagyókedd

Miniberakós

Zenta

Lóugrásban

dobostorta

Körszámtan

42 – a szemközti számok összege mindig 60.

Kitöltőcske

Hapci

A 4. skandináv rejtvény megfejtése:

MIKSZÁTH KÁLMÁN, A NAGY PALÓC,
SZENT PÉTER ESERNYŐJE

Könyvjutalmat kap:

Lackó Márta

Kisorosz

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

115

Álmodozását a nádor belépése szakitja félbe.

Hunyadi már nem méltó a lányom kezére, mert pártütést szított ellened, felség!

Honnan tudod?

Hunyadi László az imént mesélte el nekem, véelve, hogy mint arája atyja vele tartok. Utána a fejére tenné a koronádat.

116

Ez fürtelem! Ő, kivel éreztetem sok kegyelmemet, most életemre tör? Nincs irgalom! Nádor, tedd a kötelességedet!

117

Lányom keze most már szabad, felség.

118

Küldd hozzám, a nőm leszén.

Még aznap éjjel...

A király nevében! Foglyom vagy, Hunyadi László! Arulásodért börtön és halál vár reád!

119

Tiltakozom, ártatlan vagyok!

(Folytatjuk)

Vis

Tito titkos föld alatti városai

(Moammer el Gadhafinak is „exportáltuk”, vállalataink ott is hasonlókat építettek, s – amint tudjuk – ezek sem mentették meg a bennük megbúvó diktátorokat.

Konjicban, Boszniában volt a legnagyobb és legrágább – összesen 8,5 milliárd dollárba kerülő – titkos föld alatti város 65 000 négyzetméteres területen, a Zlatar-hegység gyomrában. Fölötte álcázásként három hétvégi faházat húztak föl, a föld alatt 280 méter mélyen volt az atombunker – ezt a Jó Pajtás országos napilapjainkat megelőzően mutatta be néhány évvel ezelőtt. Atomháború esetén katonai hadműveleti központként működött volna, és óvóhelyként szolgált volna a vezérkar, Tito marsall és családja számára. Építése 1953-tól 1979-ig tartott.

Ugyancsak Boszniában, a Han Pijesak és Bugojno környezetében épült föld alatti városok már tönkrementek. Goražde régiójában, Soča falu mellett található az egyik legnagyobb titkos titói objektum 15 ezer négyzetméteren, de Jugoszlávia szétesése után senkit sem érdekelt a bunker sorsa. Ma azonban a kelet-boszniai Goražde vezetése úgy tervezi, hogy gombát fog természeteni a föld alatti járatok egy részében.

Az Adriai-tengeren, az olasz határvizek közelében, Vis szigetén 1944-ben Josip Broz Tito és a partizánhadsereg főparancsnoksága működött a föld alatt, később titkos tengeralattjáró bázis volt a sziget gyomrában. A titói Jugoszlávai idejében az egész sziget zárt terület volt, külföldiek nem, csak a hazai turisták kereshették fel, e rovat szerkesztője is a bőrén érezte meg a hadsereg vendégszeretét, amikor 1981-ben Vis városában nyaralt (egy külai születésű biztonsági tisztnek köszönhető, hogy nem tartóztatták le kémkedés gyanújával).

Svetozar Radišić nyugalmazott tábornok szerint 37 katonai objektum volt a szigeten, beleértve Tito barlangját, a föld alatti katonai kórházat és az 500 méteres alagutat a hadihajóknak. Vis-sziget vezetői azt tervezik, hogy az egykori katonai objektumokat szállodákká, apartmanokká alakítják.

Dubrovnik közelében, Kupariban, közvetlenül a Hotel Kupari mögött, a hegy gyomrában, 800 méter mélyen alakították ki Titónak pihenőhelyét, amelyben konyha, vinotéka és tárgyalóterem is volt. Ezt az objektumot ma a horvát védelmi minisztérium használja.

Tito titkos föld alatti városai közül az egyedüli működő Észak-Macedóniában, Kumanovóban van, de azt az Egyesült Államok hadserege és a NATO-erők használják.

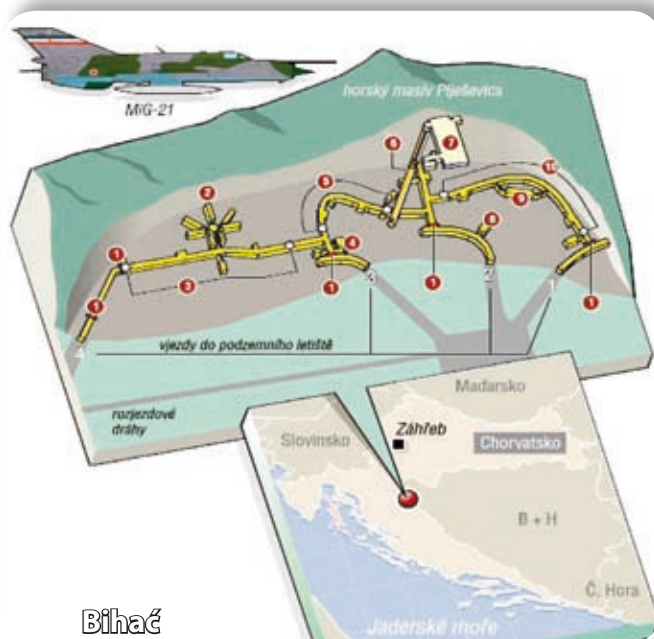
(M. L.-B. S. / V. Novosti / ÚMKU)

A török időkől az Osztrák–Magyar Monarchián át az egykori Jugoszláviáig óvóhelyeket, repülőtereket építettek a föld alá; Jugoszlávia idejében 26 objektumot hoztak létre a néphadseregnek és Titónak mint főparancsnoknak.

A hadsereg föld alatti építményei közül Szerbiában hét, Bosznia-Hercegovinában hat, Horvátországban öt, Szlovéniában három, Montenegróban ugyancsak három, míg Macedóniában kettő található. A 26 objektumot az 1950-es és az 1990-es éve között építették katonai célokra, összesen 90 milliárd dollár költséggel – olvasható a Večernje Novosti című belgrádi lap online kiadásában.

Prvoslav Davinić volt védelmi miniszter az újságnak elmondta, hogy hivatali ideje alatt a katonaság mintegy 15 titkos föld alatti építményt használt, például Užicében egy repülőgéphangárt. Belgrád Dedinje nevű elit városrészében valóságos város volt a mélyben, a Karaš elnevezésű parancsnoki központ, benne raktár a szolgálattevők felszerelésének és pihenőhely a katonáknak.

A belgrádi Karaš, meg Vis, Kupari, Kumrovec, Konjic, Drvar, Han Pijesak, Bugojno és Kumanovo csak néhány azon titkos Tito-óvóhely közül, melyekről annak idején nem volt szabad még tudni sem. A bihaći és a prishtinai Slatina (szinte teljesen föld alatti) repülőterekkel együtt az ország – Jugoszlávia – védelmét volt hivatott szolgálni, de a politikusoktól megvédeni nem tudták, a rájuk költött milliárdok ellenére sem. Csupán a bihaći repülőtér kiépítése annak idején (elképesztő) 4 milliárd dollárba került – ennyi pénzből négysávos autópályát lehetett volna építeni az olasz határtól az egész országon át a görög határig, azaz mintegy 1500 kilométer autópályát (máig sem épült meg teljes hosszában)... Tito óvóhelyeit Irakba (Sadam Husszeinnnek) és Líbiába

Bihać

Bihać

Nem vakolja be

- Miért nem vakolja be a skót a háza falát?
- ???
- Hogy nagyobb legyen a kertje.

A beteg feleség

- Hogy van a feleséged?
- Beteg.
- És veszélyes?
- Ilyenkor nem, csak ha egészséges.

Nevet változtatni

Bemegy a skót az önkormányzathoz, hogy nevet szeretne változtatni. Megkérdi tőle a tisztviselő:

- Miért szeretné megváltoztatni a nevet?
- Találtam egy doboz névjegyet.

Nemzeti zászló

- Katona! Mit érez, amikor látja hazánk zászlaját lobogni?
- Szelet.

A világ legnagyobb szépsége

- Asszonyom, mondták már magának, hogy ön a világ legszebb nője?
- Még nem.
- Gondoltam...

Modern Művészetek Múzeuma

Két kisgyerek betéved a Modern Művészetek Múzeumba. A nagyobbik megragadja a kisebbik karját:

- Gyere, gyorsan szaladjunk el, mert még a végén ránk fogják, hogy mi festettünk össze itt mindent!

Gyanús autós

- A rendőr megállít egy gyanús autóst:
- Jó napot kívánok, kérném a jogosítványát!
 - Micsoda? De hiszen már vagy fél éve maguknál van!

Kutyaszálló

Egy férfi le akar foglalni egy szobát a nyaralása időtartamára Florida egyik tengerparti üdülőhelyén.

Ír egy levelet a tulajdonosnak: „Lehetséges lenne-e, hogy magammal hozzam a kutyámat? Nagyon jólnevelt és tisztán tartott állat. Tarthatom-e a szobában az éjjelek folyamán?”

Postafordultával jön a válasz: „Én évek óta vezetem ezt az üdülőt. Még soha nem történt meg, hogy egy kutya ellopott volna töröközőket, ágyneműt, ezüst étkészletet vagy képeket a falról. Soha nem lettek részegek, és soha nem mentek el úgy, hogy nem fizették volna a számlát. Szóval, a kutyája nagyon is szívesen van látva. És ha a kutyája hajlandó jótállni magáért, akkor maga is maradhat.”

Mi az angyal?

- Mondd, papa – kérdezi a kislány –, mi az angyal?
- Az angyal kislányom egy olyan gyalogos, aki túl későn ugrott félre...

Horgász

- Egy férfi horgászik a folyóparton, és az egyik lába be van gipszelve. Arra megy egy másik horgász, megkérdi:
- Harapnak a halak?
 - Nem, csak elestem.

Szigorú nevelés

- A pszichológushoz bejelentkezik a fiatal mama.
- Doktor úr! Azt hiszem, túl szigorúan neveltem a gyerekeket, és most nem tudom, mit csináljak.
 - Asszonyom, miből gondolja, hogy baj van a gyerekekkel?
 - Hát csak abból, hogy amikor mások a nevét kérdezik, azt válaszolja: Pistike, nem szabad.

Parasztbácsi

- A székely parasztbácsi telefonál a rádió kívánságműsorába:
- Találtam egy pénztárcát, benne van 30 000 dinár, 500 dollár és 30 000 euró – mondja a bácsika.
 - Ez igen, gratulálok, más nincs benne?
 - De, egy névjegykártya, valami Kovács. Na ennek a Kovácsnak szeretnék küldeni egy számot.

Szép nagy családi ház

- Pistikéék szép nagy családi házba költöznek. Meglátogatja őket egy rokon, és megkérdezi Pistikétől, hogy milyen itt lakni.
- Nagyon jó. Van saját szobám, a növéremnek is van, az öcsémnek is. De szegény anyunak még mindig egy szobában kell aludnia az apuval!

Gyerekjegy

- Jósi bácsi felmutatja a vonatjegyét a kaulaznak, mire az így reagál:
- De hiszen ez egy gyerekjegy!
 - Na látja, most derül ki, hogy milyen nagy késésben van ez a vonat!

- Ha még nem tud beszélni, honnan tudod, hogy Zsófinak hívják?

- Szobaszerviz? A gazdánknak szüksége van egy nagy táll kutyakájára.

Lámpa

Éjjel megy egy kamionos az úton, amikor meglátja, hogy az utat egy nagy rakás kő zárja el, a kövek között pedig van egy lámpa.

Idegesen kiszáll, elé áll egy ember, attól megkérdezi:

- Miért van itt ez a lámpa?
- Megvilágítja a köveket, nehogy nekik menjen valaki.
- És miért vannak itt a kövek?
- Azok tartják a lámpát!

Rendkívüli gyerek

- Az én kisfiam rendkívüli gyerek, tele van eredeti ötletekkel, igaz tanár úr?
- Ó igen, különösen ami a helyesírást illeti.

A kéményseprő és a tükör

- Mit mond a kéményseprő a tükör előtt?
- ???
- A koromhoz képest jól nézek ki.

Windows

- Mit jelent szíu nyelven a „windows”?
- Fehér ember várni homokóra.

Éjjeli vadászat

- Jean, vadászni megyünk.
- De uram, az úrnő alszik!
- Nem baj, majd lábujjhegyen fogunk löni.

Harapófogó

- Jean, egy harapófogót!
- Minek uram?
- Valami szöveget ütött a fejembe, és ki akarom húzni!

Bevezetik a villanyt

A faluba bevezetik a villanyt. Hogy jobban menjen a munka, versenyt hirdetnek az oszlopállító brigádok között.

Este a számláláskor:

- Első brigád, mennyi?
- 9.
- Szép munka!
- Második, mennyi?
- 12.
- Ez egész szép teljesítmény!
- Rendörök, mennyit ástatok le?
- Kettőt!
- Az nagyon kevés, a többiek 9-et és 12-öt.
- De azok mind kilátszanak!

Hamiskártyások

A kártyaasztal mellől felpattan az egyik játékos:

- Ezt én nem tűröm tovább! Ez a fickó szemérmetlenül csal!
- Ugyan már, miből gondolod? - kérdik a többiek.
- Abból, hogy folyamatosan más lapokkal játszik, mint amiket osztok neki!

Anyósvicc

- Én nem értem, miért van ez a sok anyósvicc, én jól kijövök az anyóssal - mondja a férfi.
- Hol lakik az anyósod? - kérdezi a barátja.
- Afrikában.

Szépségszalon

- Hazaérve mondja az asszony a férjének:
- Most jövök a szépségszalonból.
 - Zárva volt?

Négylevelű lóhere

Két barát beszélget:

- Képzeld, tegnap találtam egy négylevelű lóherét!
- És szerencséd lett?
- Naná! Ma is találtam egyet!

Ezermester

Egy férfi meséli a haverjának:

- Képzeld, a bátyám egy ezermester. A múltkor csinált magának egy olyan járgányt, aminek a motorja egy Fordé volt, a sebességváltója egy Volkswagené, a kipufogó meg egy Mercedesé.
- És, mi lett belőle?
- Másfél év felfüggesztett.

Biosztanár

Mórickának mondja a biosztanár:

- Mondj egy költöző madarat!
- Fecske.
- Most egy nem költözőt!
- Döglött fecske.

Indexlámpa

Baleset történt. A rendőr magyarázza a vezetőnek:

- Hölgyem, ha nem működik az indexlámpa, akkor a kezével kell jeleznie.
- Hiszen jeleztem a bal kezemmel, hogy kanyarodom.
- Miért nem vette figyelembe, hogy a hölgy kanyarodik? - kérdezi a rendőr a másik autó vezetőjét.
- Azt hittem, csak a körömlakkot szárítja. A feleségem is mindig így csinálja...

- Mindig nagy hűhót csap, amikor vezetem az állatorvoshoz.

- Csak akkor jöhetsz be játszani, ha párnát erősítesz a talpadra. Apukámnak fáj a feje.

Az Európai Bizottság „Mit jelent számomra az erdő?” címmel hirdetett rajzversenyt 6–10 éves korú tanulók számára. A felhíváshoz csatlakozva, a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. ugyanezzel a címmel tette közzé saját pályázati felhívását, amely ebben a formában tulajdonképpen az uniós megmérettetés előversenyének tekinthető.

Az akció sikere messze felülmúlta a kisalföldi erdészek várakozásait, ugyanis 86 településről, 129 iskolából összesen 1283 gyermekrajz érkezett szerte az országból, sőt még az országhatárokon túlról is! Mátészalkától Sopronig, Mátraszéleltől a vajdasági Péterrévéig talált nyitott fülekre a felhívás.

Az alkotások hűen tükrözik a gyermekek erdőkért érzett aggodását és felelősségérzetét, és az is kiderül belőlük, hogy tisztán látják e csodálatos természeti kincs értékét. A legtöbb pályamunkában az a közös, hogy az erdő nem az embertől elzárt külön világgént jelenik meg, hanem olyan lélettérként, melyben nekünk is helyünk van. Az erdő mindenkinek nyújt valamit: pihenési lehetőséget, kirándulóhelyet, forrásvizet, tiszta levegőt, megújuló faanyagot. Ha szeretettel, gondoskodással kezeljük, gyermekeink gyermekeinek is megmarad ebben a formában.

Gyermekrajzokkal az erdőért

Kávai Rita

A beküldött alkotásokat február elsején határu független zsűri bírálta el, csaknem egész napos munkával. Az első díjat egy hétéves szabadkai tanuló, Grubanov Dorottya nyerte, jutalma egy 30 ezer forintos könyvtalvány. Emellett az első tíz helyezett értékes ajándékot kap és könyvjutalmomban részesül. Ezen a pá-

lyázaton a hajdújársi Szalai Klaudia munkája az 5. helyen végzett, a szabadkai Kávai Rita és Ökrös Kyra pedig különdíjasok, nekik is gratulálunk! A bírálók további 20 alkotást javasoltak különdíjra, mintegy 200 diák teljesítményét pedig emléklappal ismerik el a szervezők.

EMI

Grubanov Dorottya

Ökrös Kyra

Szalai Klaudia

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info